JUN 22 1955
JUN 28 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
SATURDAY, JUNE 18, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

47./378. n-rs — SESTDIEN, 1955. GADA 18. JŪNIJĀ — 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

PASAULES POLITISKO CĪŅU LAUKOS

Kremļa miera dziesma ir par daudz skaļa, lai tā būtu īsta

LONDONĀ

„Būsim draugi", pāri visai pasaulei skan krievu dziesma. Kas komūnistiem līdz šim nav izdevies ar varu, to tagad mēģina panākt ar viltu, smaidiem un. tukšiem solījumiem. Sarunas ar Rietumvāciju bez sabiedroto starpnieciības. Neitrālitāte katram, kas par to vēlas samaksāt. Maskavas veida miermīlīgā koeksistence tiem, kas vēl nav nobrieduši neitrālitātei. Tirdzniecība ar visām valstīm visā pasaulē — jo sevišķi ar tādām valstīm, kas ražo to, kas Padomju Savienībai ir nepieciešams. Un nepieciešamību krieviem ir pārlieku daudz. Pad. Savienība mantas mēģinās dabūt uz kredita. Nekad vēl miera un draudzības vārds nav bijis uzpūsts tik liels, kā to tagad izdarījušas neliešības dīglu pilnās Maskavas plaušas.

Bet varbūt, ka komūnisti patiesi vēlās mieru? Brīvā pasaule, kas vēl nebūt nav apguvusi komūnisma dažādās sejas, bieži vien no Maskavas solījumiem un piedāvājumiem tā aizraujas, ka gandrīz jau sāk aizmirst tik ļoti nepieciešamo piesardzību. Bet piesardzību nedrīkst aizmirst, tāpat kā nedrīkst aizmirst, ka pēkšņā Padomju Savienības miera balss ir daudz par skaļu, lai tā būtu īsta. Šodien Kremlis ir gatavs runāt ar visiem. Maskavas draudzības misijas ir redzamas pat [illegible] un Parīzes ielās. Indijas [illegible] prezidents Nēru tiek sagaidīts Maskavā ar tādu godu, kāds vēl līdz šim nav parādīts nevienam pasaules valstsvīram kā viņam tagad Maskavā. Padomju plāni ir pēc iespējas paņākt, lai Sav Valstis izolētu, kā no Eiropas, tā no pārējiem sabiedrotiem.

Arī lielajai krievu diplomātu steigai ir savs izskaidrojums. Jūlija vidū Ženēvā paredzēta četru pasaules lielvalstu valdību galvu konference. Līdz šīs konferences sākumam Padomju Savienība grib iedzīt pēc iespējas vairāk kļūu Sav. Valstu un viņu sabiedroto starpā. Komūnisti stipri cer sabiedrotos radīt neticību pret Sav. Valstu ārpolitiku. Vai Sav. Valstu ārpolitika nav tikai savtīgs instruments amerikāņu interešu aizstāvēšanai? Vai tiek aizstāvētas arī pārējo sabiedroto intereses? Krievi saka, ka ne un, skaļi runādami, mēģina par to pārliecināt arī Sav. Valstu sabiedrotos.

PARĪZĒ

Pasaules politikā pašreiz dominē divi jautājumi: pirmkārt, Padomju Savienības jaunā miera ofensīva un, otrkārt, četru lielvalstu valdību galvu konference, kuras sākums paredzēts 18. jūlijā Ženēvā. Līdzšinējās miera ofensīvas rezultāti ir skaidri redzami: Austrijas miera līgums, aicinājums Ādenaueram ierasties Maskavā, sarunas ar japāņiem, trīs Kremļa „miera balodīšu" viesošanās pie maršala Tito Belgradē.

Vai komūnisti atzīs brīvās vēlēšanas abās Vācijas daļās, lai izšķirtu, kurā pusē vācieši vēlas palikt? Īstenībā būtu grūti iedomāties, ka Padomju Savienība riskētu ar Austrumvācijas zaudēšanu, ar kuras palīdzību tā vēl kādu dienu cer reālizēt savus Rietumvācijas neitrālizēšanas plānus. Lielvalstu galvu sarunu laikā Padomju Savienība centīsies sevi parādīt vislabākajā gaismā, ar palmu zaru rokā, kamēr Savienotās Valstis, tiks pataisītas par miera un saticības ienaidniekiem, īstajiem mūsdienu kaŗa kūdītājiem.

ROMĀ

Londonas, Parīzes un Romas diplomātiskajās aprindās Maskavas trijotnes un jo sevišķi Padomju Savienības komūnistu partijas pirmā sekretāra Hrušceva izdarības Belgradē sacēlušas veselu smieklu vētru. Ar ārkārtīgu baudu tiek atšēlotas Hruščeva manieres, kuŗu pēdējam esot tikpat daudz kā kādam Kongo iedzimtam apģērba. Hruščeva runa Belgrades lidostā (Tito izslēgšanā no kominforma 1948. gadā vainīgs Berija... arī Staļins maldījās), piedzeršanās un skūpstīšanās Belgradē, grieķu un romiešu cīņas ar Mikojānu kādā Slovēnijas ciemalā svītraino bikšu un melno svārku īpašniekiem Rietumu galmos liekas kā visjaukākā izgāšanās, kāda vien var būt. Staļina laikmeta noslēpumainais un baigais Kremlis ir beidzis eksistēt. Tagadējie Kremļa kungi nav vis nekādi pārcilvēki, bet gan vienkārši mirstīgie, ar vienkāršo mirstīgo kļūdām. Padomju Savienības prestižam šāds atzinums par labu nenāk. Ogļracis Hruščevs italiešu acīs ne tuvu netiek līdz Musolīni. Atskaitot kailās galvas, nekā cita kopīga viņiem nav. Hruščevs nav vadonis. Māršals Bulgāņins, pēc franču uzskatiem, varētu būt kāds Francijas ciema vecākais, bet ne Padomju Savienības Napoleons. Tur nav nekādas līdzības. Padomju Savienības tirdzniecības cars un ministru prezidenta pirmais vietnieks Mikojāns Anglijas politiķiem atgādina vienu no tiem uzpolstētiem Londonas zēniem, kas ar saviem rokas ratelīem mazās sānielīņās, no policijas slapstīdamies, par augstu cenu mēģina pircējiem iesmērēt zaļus ābolus.

VAŠINGTONĀ

Gatavošanās Ženēvas konferencei komūnistiem ir lielas izšķiršanās laikmets, domā Sav. Valstu diplomātiskās aprindas, jo Padomju Savienībai, saziņā ar komūnistu Ķīnu, būs vai nu jānāk ar konkrētiem priekšlikumiem vai arī jātur mute.

Ar lielu interesi amerikāņi gaida arī atomkonferenci, kas paredzēta šī gada augusta mēnesī, tai pašā konferenču metropolē Ženēvā. Atomkonferenci sasauks uz Sav. valstu priekšlikuma pamata, un to atbalsta Apvienotās Nācijas. Atomenerģija mieram! Arī šī konference būs sacensība brīvās pasaules un Padomju Savienības starpā. Padomju Savienība ir likusi pasaulei saprast, ka tā atomattīstībā tālu pārsniedz Sav. Valstis. Kamēr amerikāņi neprot nekā cita kā vienīgi ražot atombumbas agresīviem nolūkiem, Padomju Savienība atomenerģiju izmanto upju gultņu mainīšanai un Sibirijas tundras pārvēršanai auglīgos tīrumos. Augustā Padomju Savienības propagandai tiks dota iespēja parādīties darbos. Ženēvas konferencē ievērojamākie pasaules atomzinātnieki nolasīs zinātniskus darbus atompētniecībā un mēģinās pierādīt, ka tas, par ko viņi runā, tā arī patiesībā ir. Sav. Valstis līdz šim jau iesniegušas Apvienotām Nācijām publicēšanai konferences laikā 524 dažādus zinātniskus darbus atompētniecības laukā. Padomju Savienība līdz šim ir iesniegusi tikai 94 zinātniskus darbus. Savienoto Valstu zinātnieki ir likuši saprast, ka konferencē viņi cer iegūt pēc iespējas daudz informācijas par atomrūpniecības attīstību Padomju Savienībā. Pazīstot Padomju Savienību, nebūtu jābrīnās, ka iznākums būtu gluži otrāds!

Atvieglinās bēgļu iecelošanu ASV

Iecelts jauns immigrācijas akcijas vadītājs

Par bēgļu immigrācijas programmas jauno vadītāju iecelts P. J. Džereti. Viņa iecelšana dod cerības, ka bēgļu iecelošana ASV turpmāk noritēs straujākā tempā nekā līdz šim. Atskanējusi asa kritika par līdzšinējo immigrācijas gauso gaitu, aizrādot, ka līdzšinējā kārtība ir pārāk stingra un sarežģīta.

Līdzšinējo immigrācijas lietu vadītāju E. Korsi nesen atbrīvoja no amata, kas sacēla attiecīgās aprindās protesta vētru. Korsi vēršas ar asiem pārmetumiem pret Valsts departamenta drošības pārvaldes priekšnieku Meklaudu, apvainojot viņu bēgļu immigrācijas aizkavēšanā.

Prezidents Eiezenhauers nosūtījis Kongresam dažus immigrācijas likuma grozījumu projektus, kas atvieglinās bēgļu ielaišanu. Svarīgākais no šiem grozījumiem ir tas, ka galvojumus varēs dot arī brīvprātīgās organizācijas, bet ne tikai atsevišķas personas.

Bēgļu ielaišanas aktu pieņēma 1953. g. un tas paredz, ka līdz 1956. gada beigām ASV ielaižami 209.000 bēgļu, bāreņi un ASV jau iecelojušo piederīgie. Līdz šim saskaņā ar šo likumu izsniegtas vīzas tikai 32.842 personām, no kuŗām 9.140 klasificēti kā bēgļi. Pēc šī likuma līdz šim ASV iebraukušas tikai dažas latviešu ģimenes.

ĀDENAUERS TURĒSIES PIE RIETUMIEM

RIETUMVĀCIJAS KANCLERS APSPRIEDĒ BALTAJĀ NAMĀ

Sarunās ar Savienoto Valstu prezidentu ģen. Eizenhaueru Vašingtonā Rietumvācijas kanclers Ādenauers izteicās, ka Rietumvācija nekādā gadījumā nepieņems Padomju Savienības piedāvājumu apvienoties ar Austrumvāciju neitrālā Vācijā.

Vašingtonā. — Pēc sarunām ar Savienoto Valstu prezidentu Eizenhaueru un ārlietu ministru Dallesu Rietumvācijas kanclers Ādenauers amerikāņu preses pārstāvjiem izteicās, ka viņš, ļoti iespējams, pieņemšot Padomju Savienības aicinājumu ierasties Maskavā uz sarunām ar padomju valdību. Iepriekš Ādenauers bija licis saprast, ka komūnistu piedāvājumu būtībā pieņem, bet tikai ar noteikumu, ka sarunām jānotiek kādā neitrālā valstī un nevis Maskavā. Savu Maskavas braucienu kanclers K. Ādenauers plāno vasaras beigās, tātad pēc četru lielvalstu valdību galvu konferences, kas sāksies 18. jūlijā Ženēvā.

Prezidents Eizenhauers un kanclers Ādenauers pēc sarunām izdeva kopēju deklarāciju, ka Rietumvācija tikai ar kollektīvas aizsardzības palīdzību var cerēt noturēt savu neatkarību. Varbūtība, ka Rietumvācija un Austrumvācija varētu apvienoties neitrālā Vācijā, kā to vēlas Padomju Savienība, tika pilnīgi un galīgi noraidīta.

Ja kvie[illegible] šādu priekšlikumu domā no jauna nākt lielo konferences laikā, tad jau viņiem var tagad darīt zināmu, ka atbilde būs noraidoša. Tālāk Ādenauers izteicās, ka lai arī tagad ir labākais un izdevīgākais laiks sarunām ar Padomju Savienību, viņam personiski neesot nekādu illūziju, ka četru lielo konferences laikā valstsvīriem izdosies panākt vienošanos atbruņošanās jautājumā. Pēc Ādenauera domām lielo konference būs par daudz īsa un iztirzājamās problēmas par daudz lielas, lai varētu cerēt uz kādiem konkrētiem panākumiem. Pieminēdams Padomju Savienību, Ādenauers apgalvoja, ka Maskavā cīņa par varu nebūt vēl nav beigusies un, ka pašreiz Padomju Savienībā valda lielas iekšējas grūtības.

VEIDOJAS JAUNĀ RIETUMVĀCIJAS ARMIJA

ĢENERĀLINSPEKTORA AMATĀ NĀKS ĢEN. KRUEVELLS

Jauno Rietumvācijas armiju vadīs piedzīvojuši profesionāli karavīri ar kaujas pieredzi Pirmajā un Otrā pasaules karā. Padomju Savienībai pretī stāvēs vīri, kas Pirmajā pasaules karā satrieca krievu armijas un kas Otrā pasaules karā dziļi ielauzās Padomju Savienības territorijā. Pēc Otrā pasaules kaŗa Eiropas aizsardzības armijās Padomju Savienībai pretī stāvēja tikai tās sabiedrotie. Tagad komūnistiem pretī stāvēs viņu ienaidnieki.

Piedzīvojuši, divus pasaules karus izkaŗojuši vācu virsnieki tagad tiek aicināti uz Bonnu, lai štātos jaunformējamās Rietumvācijas armijas priekšgalā un lai uzsāktu sagatavošanos kaŗavīru apmācībām. Rietumvācijas armijas priekšgalā atradīsies virsnieki, kas ar krieviem ir cīnījušies divos kaŗos, kas pazīst krievu kaŗavīru morāli un kaujas paņēmienus. Nav nekāds brīnums, ja Padomju Savienība tā uztraucas par Rietumvācijas armijas formēšanu. Tagad pirmoreiz viņiem pretī stāsies vīri, kas viņus pazīst. Tas vien jau krieviem ir nepatīkams belziens.

Cik tagad zināms, vācu bruņoto spēku priekšgalā, visas Rietumvācijas armijas ģenerālinspektora amatā nāks ģenerālis Kruevells, kas Otrā pasaules kaŗā īsu laiku bija Afrikas korpusa komandieris. Ģen. Kruevells Otrā pasaules kaŗa sākumā ar saviem tanktiem ielauzās Krievijā, pārrāva Dienvidslavijas aizsardzības līniju Nisavas ielejā, ieņēma Belgradi un piedalījās invāzijā Grieķijā, 1942. gada janvārī Kruevells tika paaugstināts par pilnu ģenerāļi, un viņam uzticēja kāda tanku korpusa komandēšanu Ziemeļafrikā slavenā ģenerāļa Rommeļa virspavēlniecībā. Kad Rommels atgriezās Vācijā, Kruevells palika vācu bruņoto spēku pagaidu virspavēlnieks Afrikā. Tā pašā gada jūnijā ģen. Kruevells piedalījās izlūklidojumā virs El Alameinas, viņa lidmašīna tika nogāzta, un viņš kaŗa beigas sagaidīja sabiedroto gūstekņu nometnē. Kopš Otrā pasaules kaŗa beigām ģenerālis Kruevells ir interesējies arī par politiku, savās runās vienmēr aicinādams vāciešus atbalstīt pašreizējās Rietumvācijas valdības politiku.

STĀBA PRIEKŠNIEKS BUS ĢEN. HEUSINGERS

Rietumvācijas armijas štāba komandiera amatā nāks stratēģists ģen. Heusingers, vienīgais no jaunās vācu armijas vadītājiem, kas Otrā pasaules kaŗa laikā bija Hitlera galvenajā štābā. Kopš 1950. gada Heusingers ir vadījis visus plānus jaunās Rietumvācijas armijas formēšanai, darbojies kā kanclera Ādenauera militārais padomnieks un vadījis plānošanas darbus neoficiālajā Rietumvācijas aizsardzības ministrijā. Otrā kaŗa lielāko daļu ģen. Heusingers pavadīja austrumu frontes galvenajā štābā. Pret Hitleru izdarītā atentāta laikā Heusingers tika ievainots, vēlāk apcietināts un turēts aizdomās kā atentāta līdzdalībnieks. Pierādījumu trūkumu dēļ pēc diviem mēnešiem tomēr atkal no apcietinājuma atbrīvots.

Rietumvācijas armijas zemes spēku ģenerālinspektors būs ģen. Valters Venks, kas Otrā pasaules kaŗa sākumā, kā tanku virsnieks, piedalījās zibenīgajā Francijas sakāvē, vēlāk komandēja veselu vācu armiju austrumfrontē. Kaŗa beigās ģen. Venka pienākums bija jaunformētās armijas komandēšana Berlīnes aizsardzībai. Bet tas viss nāca par daudz vēlu. Pēc kaŗa ģen. Venks darbojās kā reprezentants Rūras tēraudrūpniecībā un, kā šīs rūpniecības pārstāvis, apmeklēja ģenerālisimu Čangkaišeku Formozā un ģen. Peronu Argentīnā.

1.300 lidmašīnu, 85.000 vīru lielo Rietumvācijas aviāciju komandēs 2. pasaules kaŗa dūzis ģen. Adolfs Gallands. Gallands, kas tagad ir tikai 42 gadi vecs, par ģenerāli tika paaugstināts 29 gadu vecumā. Otrā pasaules kaŗa laikā viņš notrieca 107 sabiedroto lidmašīnas. Lidot ģen. Gallands mācījies ar planieriem tanī laikā, kad sakarā ar Versaļas miera līgumu vāciešiem cita aviācija bija liegta. Spānijas pilsoņu kaŗā Gallands piedalījās kā brīvprātīgais lidotājs un pēc Otrā pasaules kaŗa piecus gadus pavadīja kā aviācijas lietpratējs Argentīnas militāros gaisa spēkos.

Cik zināms, ģen. Gallands ir vienīgais vācu Luftwaffe's ģenerālis, kam ir pieredze lidošanā ar strūklidmašīnām.

Nelielās Rietumvācijas kaŗa flotes komandieris būs „Atlantijas vilks," jūras kapteinis Otto Krečmers, kas slavu ieguva Otrā pasaules kaŗa pirmajos gados, nogremdēdams 313.600 tonnu sabiedroto kuģu. Krečmers angļu gūstā krita jau 1941. gadā un kaŗa beigas sagaidīja kādā gūstekņu nometnē Kanadā. Kaŗa flote, ja to par tādu var saukt, būs 25.000 vīru liela un tanī būs galvenokārt lielgaballaivas piekrastes tiešai aizsardzībai.

TITO VĒL ILGI BŪS PROBLĒMA SABIEDROTAJIEM

Izlēgšana Belgradē vēl neatklāja, vai līdzšinējās naidīgās attieksmes patiesībā bija tikai bleķs (jau 1927. gadā Staļins mīklaini izteicās, ka Dienvidslavijai reiz būs speciāls uzdevums sarkano satelitu pasaulē) vai arī Tito, kuŗš visu laiku sevi dēvē par īstu komūnistu un Ļeņina mācības uzticamu skolnieku, patiesi bija saskrējies ar Staļinu. Pēdējā gadījumā Kremlis pareizi dara, izlīgdams ar Tito un piesaistot viņu kopīgo komūnistisko mērķu sasniegšanā, nekā nīstoties doktrinālu domstarpību dēļ. Šodien Tito atkal sabiedrojies ar Kremli prasībā, lai sarkanai Ķīnai dod Formozu un sēdekli AN. ASV ārlietu vadība uz to reaģēja ar komplimentu, ka Tito „paturējis savu neatkarību." Tā vien liekas, ka vēl kādu laiku Tito ar ASV dolaru miljoniem turpinās cīnīties par Ļeņina mācības īstenošanu, par savu sarkano Ķīnas draugu poziciju stiprināšanu (ka tas Tito — Hruščeva komūnikē bija ziņots) pret militāro bloku politiku" (lasi: NATO, pat Grieķijas — Turcijas — Dienvidslavijas savienību). Tito nu „šiverēsies" uz abām pusēm: stiprinās „saimnieciskās saites" un Kremli un slauks no ASV dolarus.

Tito vēl ilgi būs Rietumiem netīkamas zobu sāpes. Ja Tito ar savām 30 divīzijām kādu dienu pārsviežas Kremļa pusē, tad visa Eiropas aizsardzības sistēma zaudē līdzsvaru. Tieši kļūst apdraudēta Turcija ar Grieķiju, jo tad 12 sarkano divīzijas Ungārijā, 15 Rumānijā, 12 Bulgārijā un 3 Albānijā, kas šodien piesaistītas Dienvidslavijas robežai, būtu brīvas. Pat Tito neitrālitāte būtu sāpīgs trieciens Rietumiem, jo ievērojami celtos Kremļa prestižs un spēks. 20.000 rietumnieku kaŗavīriem tagad jāatstāj neitrālā Austrija (starp tiem 16.000 amerikāņu), kurp tie dosies, nav vēl īsti zināms (Itālija vēlētos tos novietot Ziemeļitālijā, bet NATO komandieris apsver, vai nebūtu lietderīgāki tos pārsviest uz Vāciju, varbūtējās centrālās frontes stiprināšanai), bet, ar to aiziešanu bez NATO kaŗavīriem starp Vāciju un Itāliju būs sprauga.

Kaut gan Dienvidslavija nepieder pie NATO, tās aiziešana no rietumnieku bloka nozīmētu stratēģisku murgu. Medainie vārdi, ko Kremlis pēkšņi lieto sarunās ar Dienvidslaviju, liek Rietumiem uzmanīties. Kakla kungi Kremlī ir slīpēti pārlieku: pamazām, ar saimnieciskiem darījumiem vien, viņi drīz ievilks Tito atpakaļ savā sarkanā tīklā. Ar apciemojumu Belgradē Hruščevs atkal pamatīgi ielaida pasaulei miglu acīs, ka Padomija vēlas izbeigt auksto kaŗu. No kaŗa Kremlim pašreiz patiesi bailes, jo aizdurvē kompartijas varenos sagaida bīstama liksta — „sarkanajā paradīzē" glūn bada rēgs.

Taurus

BADS ĶĪNAS VIDIENĒ

Rīsa raža šovasar aizkavēsies par 10 nedēļām

Hongkongā. — Komūnistu Ķīnas bēgļi, kam laimējies sasniegt Hongkongu, stāsta, ka bads Ķīnas vidienā apdraud vismaz 200 milj. cilvēku. Pārtikas trūkums ir tik liels, ka rīsa atliekas, ar kuŗām citkārt barotas cūkas, tagad tiekot pārdotas iztikai cilvēkiem, pie tam vēl par daudz augstākām cenām, kā Hongkongas iedzīvotāji maksā par vislabākās kvalitātes rīsu. Ārkārtīgās pārtikas grūtības pa daļai izskaidrojamas ar lielajiem Ķīnas plūdiem un tiem sekojošo sausumu, kas iznīcināja lielu daļu ražas. Bet dabas apstākļi nav vienīgais bada iemesls. Daudz ļaunāka par plūdiem un sausumu ir komūnistu valdības pārtikas eksportpolitika apmaiņā pret mašīnām.

Ļaunais pārtikas stāvoklis neuzlabosies arī vasaras pirmajos mēnešos — stāsta izbēgušie, jo plašos apgabalos rīsa sēja šogad aizkavējusies par vairāk kā 10 nedēļām lielā sausuma dēļ. Tādējādi rīsa raža ar ko parasti var rēķināties jau jūnija mēneša beigās, šogad nebūs novācama agrāk kā augusta beigās. Vairākās vietās ziņo arī par zemnieku sacelšanās mēģinājumiem, jo badā cilvēkam aizmirstas bailes, un viņš ir gatavs uzņemties cīņu ar katru pārspēku. Cik zināms, tad Ķīnas komūnistu valdība par zemniekiem interesējas vismazāk. Visas pārtikas rezerves tiek novietotas pilsētās, sevišķi rūpniecības centros, lai tā, kamēr zemnieki cieš badu, fabriku strādnieki varētu turpināt Ķīnas rūpniecības celšanu.

Perons turpina cīņu pret katoļu baznīcu

No Vatikāna ziņo, ka Argentīnas prezidenta Žuāna Perona izslēgšanas no katoļu baznīcas jau ir tikpat kā drošа.

Buenosairesā. — Argentīnas prezidenta Perona un katoļu baznīcas iekšējās cīņas, kas sākās pirms vairākiem mēnešiem, no jauna uzliesmoja pagājušās nedēļas nogalē, kad Argentīnas galvaspilsētas ielās nemieros tika ievainotas vairāk kā 20 personu. Perona policija nemieros vaino katoļu baznīcu un šai sakarā ir uzsākuši plašu katoļu mācītāju pratināšanu un apcietināšanu.

Nesen apcietinātō starpā bija arī divi katoļu baznīcas bīskapi, kuŗus Perons apvaino baznīcas nemieru organizēšanā pret valsti. Abi bīskapi tagad izraidīti no Argentīnas.

AIZLŪGS PAR CIETĒJIEM AIZ DZELZS PRIEKŠKARA

Kardināls Spelmans Ņujorkā paziņojis, ka viņš aicinās visus savas archidiocēzes locekļus, svētdien, 3. jūlijā, aizlūgt par visām cietējām tautām aiz dzelzs un bambusa priekškariem.

SPK!!!

Kopējā sanāksme notiks trešdien, 22. jūnijā, plkst. 8 vakarā pie konfil. J. Benjamiņas, 218 Yonge bulv.

AIZVESTO ATCERES AKTĀ 12. JŪNIJĀ TORONTO MESEJA ZĀLĒ:

No kr.: Toronto pilsētas galva Nātans Fillips ar kundzi, Džons Jaremko, Ontario provinces parlamenta loc., Donalds Kerriks, Kanadas parlamenta loc., Aleksandrs Stašāns, Baltijas federācijas vicepriekšsēdis, Baltijas federācijas goda priekšsēdis Arnolds Lūsis ar kundzi pa labi no viņa. Pa labi Dainas koris ar diriģenti brīvmākslinieci E. Freimani. J. Kreiļa uzņ.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

NE TIKAI PAGĀTNEI, ARĪ NĀKOTNEI

Gadu no gada mēs vēl pleminam (presē un sanāksmēs) savus cietējus un nomocītos kopīgi ar saviem vistuvākajiem gara un asiņu radiniekiem — kaimiņiem — iganņiem un lietuvjiem. Un gadu no gada mums sāpīgi jāvēro, ka to, „kas nezaimirst," arvienu kļūst mazāk un mazāk. Un tieši ar latviešu skaitu šais kopējās „14. jūnija" sanāksmēs nevaram lepoties. Ko mēs varam pārmest svešiniekiem, ka tie nerūpējas par mūsu brīvības atgūšanu un viņu piekeršanos ērtībām, ja mēs paši nespējam ziedot kaut vienu jūnija pēcpusdienu vismaz domās un lūgsnās par mūsu mocekļiem!

Var iebilst, ka nevajag kultivēt pagātni, bet domāt par nākotni un par to cīnīties.

Bet tieši šais sanāksmēs un neatvairāmajā gribā tanīs piedalīties izpaužas mūsu tautiskā apziņa, un droši šeit varam teikt arī dažkārt tik nelietīgi valkāto vārdu — patriotisms. Bez tā neviens emigrants nekad nav atguvis dzimtenes brīvību.

Vai vēl vajadzētu atgādināt, ka šīs sanāksmes, ko rīko visas trīs Baltijas tautas emigrācijā, nav tikai atcere un pagātne, tanīs ir arī mūsu nākotnes brīvības dīgļi; vispirms jau tādēļ, ka vismaz reizi gadā mēs organizējamies vienotī, un ja mūs šeit, emigrācijā, uzklausa, tad tikai kā Baltijas tautu pārstāvjus, kas jau ir kļuvis par jēdzienu, ko saprot Rietumu politiķi.

Runājot tieši par 14. jūnija aktu Kanadas latviešu lielākajā centrā Toronto, jāsaka: klātesošie latvieši varēja priecāties par mākslinieciski pilnvērtīgo Dainas koŗa priekšnesumu un dziesmu smalkjūtīgo izvēli brīvmāksl. E. Freimanes vadībā. Bet skumjas pārdomas māca, redzot šo Kanadas izcilāko latviešu kori tik ierobežotu dziedātāju, sevišķi vīriešu, balsu ziņā, it īpaši salīdzinot ar turpat redzēto un dzirdēto lietuvju plašo, visām balsīm bagāto un jaunatnes pārstāvēto koŗi.

Kur ir mūsu jaunatne?

To maz redzēja koŗī un proporcionāli vēl mazāk klausītāju pulkā.

Vai tas nav beigu sākums?

Ja jaunatni vēl vairāk kā pieaugušos pievelk saule un ziedi, vai tomēr pieaugušo — vecāku, skolotāju, audzinātāju un labu draugu pienākums nebūtu jauniešiem atgādināt, tos draudzīgi aicināt sev līdz ziedot dažas stundas pārdomām par Latviju — ne vien par tās pagātnes ciešanām, arī nākotnes cīņas gatavību?

Lieki būtu atgādināt, ka pašreizējos apstākļos svešajās zemēs tieši māksla ir viens no iedarbīgākajiem līdzekļiem, lai propagandētu mūsu tautu un modinātu simpatijas pret tās likteni.

Bet ja, piemēram, koros nenāks klāt jauni dziedātāji, tad laika tecējumā tiem jāapklust, līdz ar to jāapklust latviešu dziesmai.

Vai par to vēl būtu jārunā?

Cerams, mūsu jaunatnes pulciņi, kas jau visās zemēs — arī Kanadā — ir noorganizējušies, plenācīgi izpratīs savus tuvākos pienākumus, kur un kā ikviens jaunietis vislabāk varēs sekmēt mūsu kopīgo lietu, un mums nevajadzēs izmisīgi secināt par beigu sākumu, bet vēl ticēt jaunatnes mošnumam, cēlumam un apzinīgam darbīgumam.

No savas tautības atteicas un to noliedz tikai tie, kas sirgst ar mazvērtības sajūtu un grib sevi izcelt, ārēji pārņemdami svešu tautu paražas un atdarinādami citus (savā laikā kārklu vāciešī, kas, kaut cik iemācījušies vācu valodu, tā tiecās pacelties „kungu kārtā"), kurpretī stiprie un vērtīgie individi grūtajos laikos tieši uzsver savu nacionālo piederību. Neviens no mums nedrīkst sacīt: ko es varu darīt sava tautas labā? Ikviens var, ja vien viņš apzinās sevi par latvieti un ja viņš grib ko darīt.

Ang. Gailīte

Jauniešu iesvēte Takomā (Wash.)

1. r. no kr.: Voldemārs V. Vasks, Gerda Dumpe, Portlandes latv. dr. māc. Jānis Cilnis, Takomas latv. ev.-lut. draudzes pr-ks Roberts Jansons un māc. Edmunds Mačs, Brigita Balode un Verners K. Strauss. 2. r. no kr.: Valdis Pētersons, Igo Jekkals, Andris Mačs, Voldemārs Jekkals, Egmonts Meija un Manireds Meija.

Jauniešu iesvēte Čikāgas latviešu ev.-lut. Clānas draudzē, Trīsvienības svētkos.

Sēd no kr.: stud. theol. A. Meirenovs, draudzes māc. A. Rautenšilds un dr. pr-ks J. Dakars;

Stāv no kr.: Modris Pupurs, Ilga Jurēvica, Varis Mittenbergs, Edīte Lūse un Ivars Meirenovs.

Benitu Brodi un Korejas kara veterānu Normandu Ludoliju Prandi 11. jūnijā Toronto salaulāja māc. A. Lūsis.

J. Kreiļa uzņēm.

SOLIS UZ PRIEKŠU

KANADAS UN MISŪRĪ SINODES VĒLAS SADARBOTIES

Pagājušā nedēļā Otavā uz savām gadskārtējām konferencēm bija pulcējušās abas šeit pastāvošās luterāņu sinodes, ULCh. Kanadas sinodes un Ev.-lut. bazn. Misūri sinodes Ontario distrikta mācītāji un draudžu pārstāvji. Konferences laikā Otavā sastapās arī abām sinodēm piederošo latv. draudžu mācītāji — A. Briedis, A. Čops un A. Lūsis (Toronto), E. Lange (Otava), H. Kušils un A. Gaudiņš (Montreāla), E. Pavasrs (Hamiltona) V. Šēfers (Londona) un E. Ķerģis (Sadberija).

Šajā latviešu mācītāju sanāksmē, kurai nebija iepriekš paredzēta darba kārtība, mācītāji pārrunāja turpmākās sadarbības iespējas un nāca pie atziņas, ka šāda sadarbība starp Kanadas latviešu mācītājiem un draudzēm ir vēlama un nepieciešama. Šai sakarā vienojās jau tuvākā nākotnē, proti, šī gada septembra sākumā, Toronto noturēt latviešu draudžu mācītāju sanāksmi ar iepriekš izstrādātu darba kārtību un sagatavotiem referātiem. Sanāksmi noorganizēt un tās programmu sastādīt lūdza Toronto latv. draudžu mācītājus — A. Čopu, A. Lūsi un A. Briedi. Vienojās arī par to, kā sanāksmes programmā uzņemami jautājumi, kas skar visām latviešu draudzēm svarīgas problēmas, piem., par svētdienas skolām, draudzes locekļu pienākumiem pret baznīcu, aprūpes darbu utt. Lai aktīvāki baznīcas darbā iesaistītu arī draudžu darbiniekus un draudžu padomju locekļus, atzina par vēlamu nākamā gada sākumā noorganizēt arī abām sinodēm piederošo latviešu draudžu mācītāju un pārstāvju kopēju konferenci. Šāda konference Kanadas sinodei piederošo draudžu mācītājiem un pārstāvjiem, kā zināms, nesen notika Montreālā, dodot pozitīvus rezultātus un daudz jaunu teicamu iesrosinājumu.

Otavas konferences laikā Misūri sinodei piederošo draudžu mācītāji vienojušies izveidot savu mācītāju kopu, par tās vecāko izraugot māc. A. Lūsi no Toronto. Māc. A. Lūsis izraudzīts arī par vienu no tiem pieciem mācītāju pārstāvjiem, ko Misūri sinodei piederošās draudzes Ontario un Kvēbekas provincē sūtīs uz vispārējo šīs sinodes konferenci, kas notiek reizi trim gadiem, un nākošā jūnijā notiks St. Paulo pilsētā, Minnesotā. Ja māc. A. Lūsa būs aizkavēts šai konferencē piedalīties, viņam par aizstājēju izraudzīts māc. V. Šēfers no Londonas.

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību DV Kičeneras — Vaterlo nod. valdei par $10.00 un tautiešiem $39.00 ziedojumu, tāpat Kičeneras — Vaterlo latviešu biedrībai $25.00 ziedojumu protēzes iegādes atvieglināšanai.

Pateicībā, J. Berkmanis

MĒS UN MŪSU BIBLIOTĒKAS

PIENĀKUMA ATGĀDINĀJUMS

Garīgo vērtību glabāšanu kultūrālā cilvēce uztic grāmatai. Un kas uz grāmatas baltajām lapām iespiests vai uzrakstīts, to laiks nespēj iznīcināt: sasniegumus zinātnē, mākslā, literātūrā, technikā u. tt. grāmatas glabā audžu audzēm. Katram, kam vajadzība uzzināt vai atsvaidzināt kādu pagātnes notikumu vēsturē, ieskatīties zinātnes noslēpumos vai beletristikas sniegumos — grāmata ir labākais un tuvākais draugs, kas labprāt pakalpo ikvienam, palīdzot risināt visdažādākās dzīves problēmas.

Bet grāmatu katrai tautai, nemaz nerunājot par visu cilvēci, ir milzīgi daudzumi, ko atsevišķam cilvēkam iegādāties un glabāt nemaz nav iespējams. Tāpēc katrā valstī ierīkotas publiskās bibliotēkas, kuras uztur gan valsts, gan pašvaldības vai atsevišķas organizācijas. Un pēc tā, cik plašas un vērtīgas ir šādas bibliotēkas un cik daudz lasītāju tās apmeklē, mēdz spriest par tautas intelligenci un kultūrālo līmeni vispār.

Arī mūsu brīvajā Latvijā grāmatai un bibliotēkai bija piešķirta liela vērība. Bibliotēku vajadzībām Latvijā valsts un pašvaldības asignēja prāvas summas, kas deva iespēju grāmatu krātuves aizvien paplašināt ar pašu un cittautu autoru darbiem. Un bibliotēkas bija iecienītas: grāmatas lasīja tūkstošiem cilvēku no visām tautas šķirām.

Bet trimdā mēs neesam labā situācijā — bibliotēku ar latviskām grāmatām ir visai maz. Taču laba latviešu grāmata svešumā ir viens no vērtīgākajiem līdzekļiem latvietības saglabāšanai, bet — grāmatu bibliotēkās nav daudz; tik maz tajās ir to sējumu, kas mums stāsta par mūsu dzimteni, tautu, tās cīņām un varoņiem; tik maz ir to grāmatu, kas lasītāju vada pa mūsu tikumu tekām un kultūras lielceļiem.

Konkrēti runājot par latviešu bibliotēkām Kanadā, jāatzīst, ka LNAK darījusi un dara iespējamo, lai izveidotu bibliotēkas, bet bez tautiešu plašākas atsaucības te maz varēs līdzēt. LNAK Centrālā bibliotēka, kas atrodas Toronto, sv. Andreja baznīcas telpās, dibināta 1952. g. februārī ar 1068 sējumiem. Pašlaik tajā ir 1208 grāmatas, tātad triju gadu laikā nākušas klāt tikai 149 grāmatas. Grāmatas ziedojuši LNAK padomes locekļi, LPBK kopa, apgādi Astra un Druva, kā arī atsevišķi tautieši. Bibliotēka saņem periodiskos izdevumus: Štāla apgāds sūta Latvju Žurnālu, no Vācijas nāk laikraksts Latvija, no Kanadas Jaunais Apskats un Technikas Apskats.

Bet par visām lietām jāatzīmē, ka arī lasītāju nav daudz: Toronto, kur dzīvo ap 5000 latviešu, divu gadu laikā tikai 190 personas iegriezušās bibliotēkā un izlasījušas 24.000 grāmatu. Pašlaik ir 95 lasītāji.

Centrālai bibliotēkai nodaļas darbojas Londonā (Ontario), Hamiltonā Montreālā, Bramptonā un Portarturā. Grāmatu sastāvā vairāk ir dialliterātūra un grāmatas jaunatnei.

Latviskā grāmata ir laipa no trimdas uz dzimteni un mūsu garīgā dzīvības saite ar latviešu tautu un kultūru. Tā ir arī dvēseles sargs un Tālavas taurētājs, kas pulcina zem Latvijas karoga mūsu latviskajos pagalmos svešumā. Neaizmirsīsim, ka esam latvieši, kuriem, tāpat kā citām tautām, ir svēts pienākums kopt savu kultūru, saglabāt sevi un jaunatni tautai. Šo pienākumu veikt mums palīdz latviskā grāmata, un tāpēc, ne tikvien Draudzīgā aicinājuma dienā, bet vienmēr, kad vien radusies kāda izlasīta grāmata — nodosim to mūsu bibliotēkām. Bet arī apmeklēsim šīs bibliotēkas un lasīsim savas grāmatas: tās palīdzēs paturēt un stiprināt latvisko garu. Darbos izpaužas cilvēka griba un apņemšanās, un ja tās mums netrūks, tad arī grāmata būs cieņā, un asimilācija nebūs tik bīstama.

B. Senkēviča, LNAK Kult. un Izglītības nod. preses referente

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2107
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

PATEICĪBA

Mīļš paldies par krāšņajiem ziediem un veltēm audzēkņu vecākiem, audzēkņiem, labvēļiem un visiem, kas 11. jūnijā apmeklēja manas baleta studijas audzēkņu vakaru.

Erna Ošiņa-Bērziņa

LASĪTĀJU vēstules

VAI AUDZINĀTĀJI MAZĀK PULĒJUŠIES?

TLB Sestdienas skolas pamatskolas izlaiduma aktā, kā parasts, bija daudz jauku brīžu, daudz sirsnības un jūsmas, bija arī apbalvojumi un ziedu veltes, ko galvenokārt saņēma skolēni gan par sekmēm mācībās, gan par uzcītību, kārtīgu skolas apmeklēšanu un citiem nopelniem. Tāpat bez sava koša zieda nepālika arī skolas labvēļi, kamēr abām skolotājām, kas skolas audzēkņiem veltījušas savus spēkus, laiku un enerģiju no pašas pirmās dienas visus piecus gadus, — pasniegt kaut vienu simbolisku ziedu kā pateicības zīmi vecāku padomei nebija ienācis prātā... Jāsecina, ka audzinātāju darbs sestdienas skolā laikam gan ir tikai tīrā izprieca, kamēr viss grūtums jāizcieš vecākiem, vedot bērnus uz skolu, un skolēniem, laužoties grūtajās „svešvalodas" rakstu zīmēs...

Kāda sašutusi māte, Toronto

TĀ NAV KĻŪDIŠANĀS

Katrai tautai ir sava kultūra un tās veidotāji. Katrs tautas locekļis, kas dzīvo šīs kultūras gaisotnē, pazīst vismaz radītājus dižgarus, ja ne citādi, tad pēc vārda un uzvārda. Tāds dižgars mūsu skaņu mākslas pasaulē ir prof. Jāzeps Vītols, kuŗu, līdz šim, domāju, pazīst katrs latvietis. Taču izrādās — esmu maldījies: 12. jūnijā Toronto Meseja zālē Aizvesto piemiņas aktā, ko vadīja Baltijas federācijas Kanadā latviešu pārstāvis, pieteicot plašajai auditorijai Dainas koŗa dziesmas, Jāzepu Vītolu (programmā bija rakstīts J. Vītols) nosauca par Jāni Vītolu.

Tā nav kļūdīšanās, bet gan nezināšana, jo komponista Jāņa Vītola mums nav un nav arī bijis. Tas nozīmē, ka mūsu pārstāvis Baltijas federācijā dzīvo kaut kur ārpus latviešu kultūras loka, ja, būdams pusmūžā, viņš vēl nezina to, ko pateiks katrs vecāko klašu pamatskolnieks.

Kanaks, Toronto

Sarīkojumu kalendārs Toronto

19. jūnijā — Brīvmākslinieces Martas Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu vakars Trīsvienības baznīcas zālē.

24. jūnijā Latviešu organizāciju kopīgā Jāņu balle ar Dainas koŗa un Diždanča piedalīšanos Palace Pier, Lakeshore Rd.

2. un 3. jūlijā latviešu studentu vispasaules 15. kongress sv. Andreja baznīcas zālē; 2. jūlijā Kolumbus zālē kongresa balle.

Hamiltonā
Latvijas Amerikā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont. Tel. 8-8247

ALAs KULTŪRAS BIROJS SĀK DARBU

Apstiprināts jaunais valdes sastāvs

Kultūras biroja vadītājs paliek līdzšinējais — Ev. Freivalds, 723 Tewkesbury Place, Washington 12, D.C. Tel. Tuckerman 2-7656 un U.S. Information Agency, Latvian Service — REpublic 7-7500, ext. 2092.

Viņa vietnieki: Ludv. Bērziņš, 35 S. Ann Street, Lancaster, Pa., J.Šāberts, 652 East 4-th Street, Brooklyn 18, N.Y., tel. UL 4-1677, Em. Mauriņš, 510 Aspen Street, N.W. Washington 11, D.C., Tel. RA 3-6527.

Biroja sekretārs — Andr. Lindbergs, 1357 Jefferson St., N.W., Washington, 11, D.C., Tel. 3-1670.

Izglītības sekciju vadīs M. Celms, c/o Mrs. Martin Stone, Route 124, R.F.D. 2, Pound Ridge, N.Y., Tel. Pound Ridge 4-5142.

Jaunatnes — J. Gaigals, 3961 44-th Street, Sunnyside 4, N.Y., tel. EXeter 2-4283.

Zinātnes — Dr. R. Drillis, 88 Prospect Park West, Brooklyn 15, N. Y.

Skaņu mākslas — An. Bērzkalns, 349 W. 71-st Street, New York, N. Y, Tel TR 3-4429.

Tēlotājas mākslas — S. Vidbergs, 1906 Church Ave., Brooklyn 26, N.Y., Tel. BU 7-5883.

Literātūras — E. Raisters, c/o Latvian Newspaper LAIKS, 232 76-th Street, Brooklyn 9, N.Y., Tel. SH 8-6704.

Teātŗa O. Parņickis, 409 Constitution Ave., N.E. Vashington 2, D.C., Tel. RE 7-7500, ext. 2092.

Kultūras biroja valdes locekļi ir: I. Karule, 806 Berkshire Drive, Chillum, Md., Tel. HA 2-7500 un darbā REpublic 7-7500 ext. 9092., doc. O. Rudovska, 25 & 27 W. 91-st. Street, New York, N. Y., Dr. D. Talce, 266 Livingston Ave., New Brunswick, N. J., prof. P. Starcs, 9 Sherman Ave., Apt. 2 E. New York 40, N. Y., Tel. LO 9-4820, K. Sventeckis, 2328 Broadway, Indianapolis 5, Ind., Tel. Walnut 3-5694, H. Bagātais, 410 E. 163-rd Street, Apt. 15. Bronx, N. Y.

Valdes loc. un Latviešu dzīves archīva valdes pr-dis — M.Šlessers, 1342 Montegue St., N.W. Washington, D.C., Tel darbā — RE 7-7995, ext. 11., mājās — RA 3-2664.

VEIKTS SVARĪGS UZDEVUMS

Veikts svarīgs uzdevums — skaņu platēs ieskaņota Latvijas valsts himna un Beverīnas dziedonis ar kori un orķestri. Tik plaša apjoma ieskaņojumu latviešiem līdz šim nav bijis — to dārdzības dēļ. Bez minētā no jauna ieskaņoti vēl 6 citi skaņdarbi.

Ieskaņošanu vadīja Teodors Reiters piedaloties Reitera korim, koŗa solistēm un Stokholmas koncertu savienības simfoniskajam orķestrim. Ieskaņošanu aranžēja "Latvian Music", bet technisko uzņemšanu un matricu izgatavošanu veic Deutsche Grammophon-gesellschaft (Hanoverā).

Paveiktais darbs dod tagad iespēju ar reprezentātiviem ieskaņojumiem apgādāt visu brīvo zemju radiofonus, kuŗi ar piemērotiem raidījumiem labprāt atzīmē mūsu nacionālo svētku un sēru dienas. Radiofonu apgādi ar skaņu platēm lūgti kārtot latviešu sabiedriskie darbinieki un organizācijas, bet lai novērstu ev. pārpratumus, sazinoties ar plašu apgādu: Latvian Music, Gustav III väg 41, Bromma, Sweden, Postgiro 450413.

Latvian Music 2. ieskaņojums, līdzīgi pirmajam, sakārtots parastajās ABCD2 (78 apgr.) un arī vienā ilgspēlējošā LP (33 1/3 apgr.) skaņu platēs šādi:

A2 — pirmā pusē — DIEVS, SVĒTI LATVIJU, (K. Baumaņa), koris un simf. ark., otrā pusē — DZIEDĀT MĀKU, DANCOT MĀKU, (E. Melngaiļa),koris; solo E. Jaunvīksna. B2 — pirmā pusē — EZERZEME, (J. Graubiņa), koris; solo H. Holma un E. Zīverte, otrā pusē — MAN SAJĀJA TRIS TAUTIEŠI, (V. Ozoliņa), koris. C2 — pirmā pusē — UDENSROŽU VAINAGS, (A. Kalniņa), koris, otrā pusē — ČIRUĻA VEDIBAS, (E. Melngaiļa), koris; solo E. Zīverte. D2 — pirmā pusē — BEVERINAS DZIEDONIS, (J. Vītola), koris un simf. orķ., otrā pusē — PAVASŖA DZIESMA, (J. Poruka), koris.

Skaņu plašu cenas abonentiem, ieskaitot piesūtīšanu (kā par ABCD2 tā LP2) :$8, Bs. 20, Cr. 280, Peso 120,, Kr. 32, märc.2, A.märc.3, DM20, Ffr1800 (No pamatcenas — $10, Bs. 25, Cr. 350, Peso160, Kr40, märc.2.10, A.märc.4, DM25, Ffr.2400).

Jaunās skaņu plates būs sagatavotas izsūtīšanai abonentiem uz pieprasījumu apm. pēc 2-3 nedēļām (par LM abonentiem skaitīsies visi, kas līdz tam laikam iegādājušies pilnu LM 1. ieskaņojumu). Abonenti lūgti 2. ieskaņojumu pieprasīt 1. ieskaņojuma iegādes vietās.

Vēl atgādināms, ka bojātas plates abonentiem tiesības mainīt pret jaunām par 1/3 no plašu cenas (skat. precīzētu maiņas maksu LM 2. ieskaņ. katal.). Abonentus, kas agrāk saņēmuši apmaiņas plates, lūdz liekos eksemplārus sūtīt atpakaļ LM apgādam.

KANADĀ

TORONTO

Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē bija liels telpu pieprasījums vasaras atpūtai: visas telpas jau aizņemtas līdz augusta vidum. Telpas vasarniekiem jāpieprasa tieši Saulainē pie īpašuma pārvaldnieka P. Rudzīša, tel. Ivy 3 ring 5.

Pagājušo sestdien un svētdien, talkas kārtībā līdz 12 naktī Saulainē uzcelts un gandrīz jau pabeigta 6 istabu māja. Talcinieku bijis ap 20. Jaunajā mājā telpas paredzētas tālajiem šīs vasaras ciemiņiem — Dr. V. Skromam, Dr. H. Kuplim un inž. A. Markusam, kas ieradīsies no Ziemeļdakotas. Daudzi latvieši šovasar no ASV, piem., Vašingtonas, Detroitas un citām vietām vēlas savus atvaļinājumus pavadīt Saulainē un pieprasa telpas.

Liels bērnu pieplūdums šovasar solās būt arī Saulaines bērnu vasaras nometnē, kas sāksies 3. jūlijā un kuŗu atkal vadīs skautu vad. Arnis Freibergs. Tā kā nometnes vadībai ir pietiekami liels telšu skaits, tad bērnus uzņems neierobežotā skaitā.

Sestdien, 11. jūnijā sv. Jāņa baznīcā mācītājs A. Lūsis salaulāja Augustu Zušmani un Viktoriju Arcimoviču un Normundu Ludolfu Prandi no ASV un Benitu Brodi.

Pēc laulībām Zušmaņi devās uz Saulaini, kur arī notika kāzu mielasts. Jaunais pāris tur domā pavadīt atvaļinājumu. A. Zušmanis ir viens no veiksmīgākiem Toronto makšķerniekiem, kas parasti Saulainē velk labus lomus, bet jaunā sieva ir no ASV Ziemeļdakotas, kur strādā kā žēlsirdīgā māsa.

HAMILTONĀ

28. maijā traģiskā nelaimes gadījumā mirusi Hamiltonas latviešu bēŗu fonda dalībniece Zenta Melgaile. Bēŗu fonda valde viņas piederīgiem izmaksāja miršanas gadījumā paredzēto pabalstu 200 dol.

Saskaņā ar statūtu noteikumiem Bēŗu fonda valde lūdz visus fonda dalībniekus atjaunot iemaksas 1.10 dol. apmērā, pēc iepriekšējo gadījumu parauga, 1 mēneša laikā.

HLBF valde

MONTREĀLA

DV nod. valde piešķīrusi 50.00 dol. pabalstu divām bezpagādnieka gimenēm bērnu sūtīšanai vasaras nometnē.

15. oktobrī notiks inženieŗu un tehniķu konference un dubultkvarteta Tēvija koncerts, bet 12. novembrī DV nodaļa rīko Sīriešu kluba zālē 5 gadu darbības atceres un Lāčplēša dienas svinības ar sekojošu koncertu un Mārtiņa vakaru.

Pēdējā DV nod. un Latviešu biedrības valžu kopsēdē, ko vadīja DV pr-dis O. Kļavenieks, parakstīja līgumus kopēju telpu īrēšanai un grāmatnīcas turēšanai. Grāmatnīcas vadītājs K. Lāčgalvis sniedza pārskatu par veiktiem priekšdarbiem. Bez tam pārrunāja Līgo svētku priekšdarbus, kā arī nolēma 17. septembrī rīkot rudens sezonas atklāšanas balli, bet 24. septembrī operdziedoņa Jāņa Niedras un Alfrēda Poriņa koncertu. K.

DV nodaļa un latv. biedrība Līgo svētkus rīko 25. jūnijā (sestdien), plkst. 6 vakarā Kārļa Antona saimniecībā (New Glazgov). Svinēšana notiks jaukā vietā upes krastā, kur apvidus bagāts papardēm, tā kā katram būs izdevība piedalīties noslēpumainā zieda meklēšanā. Tiek gādāts arī par miestiņu. Jāņu sieru un citām Jāņu izdarībām, ieskaitot deju. Līgotājus sagaidīs Jāņu tēvs un Jāņu māte. Svinību vietā var nokļūt, braucot pa 11. ceļu ziemeļu virzienā līdz St. Jerome, pēc kam jāuzgriežas uz 41. ceļu, kas aiziet pa labi. Var braukt arī pa 11. ceļu, pēc kam nogriezties uz 33. un tad braukt līdz Bas de Ste. Rose, šķērsojot upi un braucot ziemeļu virzienā caur Ste. Anne, Ste. Sophie uz Glazgow, no kurienes apmēram 4 jūdžu attālumā atrodas sarīkojuma vieta, ko norādīs plakāti. Priekš tiem līgotājiem, kuriem nav automašīnas, tiek gādāts par autobusu. Interesentiem laikus jāpieteicas pie DV nod. un biedrības sarīkojumu daļu vadītājiem — J. Leitena un S. Gabrāna. Brauciena maršruta skici var apskatīt Latv. biedrībā un DV nod. telpās, 1414 Fort St. Brauciena maršrutu var viegli noteikt pēc kartes.

Montreālā rīkotā mantu izloze par labu latviešu bērnu vasaras nometnei devusi skaidru atlikumu $ 369,-. Laimesti krituši uz šādām lozēm: 1114, 949, 1442, 837, 1046, 551, 722, 493, 573, 1189, 162, 1387, 755, 758, 1078, 809, 60, 543, 541, 835, 402, 675, 866, 876, 897, 971, 1182, 1222, 1297, 1262, 1094, 952, 738, 742, 1436, 381, 168, 1400, 1390, 321, 1412, un 1457.

Laimesti izņemami līdz 30. jūnijam pie L. Lustes 5520 Borden Ave., Montreal P.Q. Turpat piesakāmi bērni vasaras nometnei.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūti, atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

BRĪVĀ PASAULE SADZIRDĒJUSI TRIMDINIEKU BRĪDINĀJUMU

Aizvesto piemiņas akti Kanadā un ASV

14. jūnijā aizvesto piemiņas aktā, ko rīkoja Baltijas federācija Kanadā un kas notika svētdien, 12. jūnijā, plašajā Msesja zālē, bija ieradušies: provinces valdības pārstāvis, parlamenta loceklis J. Jaremko, federālā parlamenta loceklis D. Carrick, pilsētas galva N. Fillips ar kundzi, baltiešu labvēle E. Haidere, poļu pārstāvis Mišens, slovaku — Jakubečs un baltkrievu — Kaminskis. Aktā piedalījās ap 2000 baltiešu. Telegrafiski savas simpatijas Baltijas tautām izteica Latvijas ģenerālkonsuls R. N. Brālsons, finanču ministrs W. Harris un parlamenta opozicijas vadītājs — latviešu draugs G. Drjū.

Pēc Kanadas himnas piemiņas aktu atklāja Baltijas federāc. pr-dis Ed. Riisna, atzīmējot, ka akts nav tikai piemiņas svētbrīdis, bet arī brīdinājums pasaulei, ka aiz Padomju Savienības miera propagandas slēpjas terrors un briesmas brīvajai pasaulei.

Toronto pilsētas galva N. Fillips, izsakot savas simpatijas Baltijas tautām, atzīmēja, ka arī viņa vectēva ģimene nākusi no Baltijas, no Lietuvas, un tas vēl jo vairāk liek viņam just līdzi baltiešu liktenim. Viņš izteica cerību, ka reiz tomēr nāks ilgi gaidītais brīnums: atbrīvotajā Latvijā, Lietuvā un Igaunijā plīvos nacionālie karogi.

J. Jaremko, nododot ministru prezidenta L. Frosta sveicienu, savā uzrunā pieskārās Baltijas valstu laimīgajam neatkarības laikam un pasvītroja, ka brīvības garu nevar nomākt.

D. Carrik, kas runāja immigrācijas ministra Pikersgill vārdā, minēja, ka brīvā pasaule sadzirdējusi trimdinieku brīdinājumus, par ko liecina sabiedroto bruņošanās.

No baltiešiem runājā Baltijas federācijas goda prezidenti: Igaunijas konsuls J. E. Markus, Lietuvas ģenerālkonsuls V. Gīlis un mācītājs A. Lūsis.

J. E. Markus atzīmēja, ka reizē ar piemiņas aktu mēs pieminam arī pirms 15 gadiem zaudēto neatkarību.

V. Gīlis izteica cerību, ka reizi, kā to teica N. Fillips, var notikt ilgi gaidītais brīnums, jo pasaules politikas gaita bieži likusi notikt brīnumiem.

No baltiešiem visievērojamāko runu teica mācītājs A. Lūsis (viņa runa ievietota atsevišķā rakstā — Mēs nedrīkstam klusēt.

Par piemiņas akta programmu šoreiz gādāja latviešu, lietuviešu un igauņu kori. Programmu ievadīja igauņu sieviešu koris ar rekvēmu aizvesto piemiņai, ko komponējis kora dirigents komponists Udo Kasemet. Dainas koris, ko vadīja dir. E. Freimane, grūtās A. Jēruma, H. Pavasara un J. Vītola dziesmas dziedāja teicami.

Lietuviešu jauktais koris, ap 60 dziedātāju, labi dziedāja Česlova Sasnauska, Sibeliusa un St. Šimkusa dziesmas. Varpas kori dirigēja komponists Stasis Gailevičius.

Visi kori bija tērpušies tautiskos tērpos.

„LAI DIEVS MŪS SODA, JA AIZMIRSTAM SAVU PIENĀKUMU,"

TEICA PARLAMENTA LOCEKLIS PAUL HELLYER 14. JŪNIJĀ AIZVESTO PIEMIŅAS SARĪKOJUMĀ HAMILTONĀ

Protesta gājienā piedalās prof. F. Gulbis un prof. P. Ķiķauka

14. jūnijā Aizvesto piemiņas dienu Hamiltonā Baltiešu federācija atzīmēja svētdien 12. jūnijā. Rotācijas kārtībā šogad rīcības komitejas priekšēdis bija igauņu pārstāvis Dr. Endel Arro. Pēc iepriekšējo gadu parauga piemiņas dienu iesāka ar gājienu no Dundurn ielas, tas virzījās cauri pilsētai un nonāca pie kritušo karavīru pieminekļa. Demonstrantu rindās braši soļoja arī mūsu iecienītie, sirmie profesori F. Gulbis un P. Ķiķauka. Gājiena priekšgalā nesa Kanadas karogu, kam sekoja Igaunijas, Latvijas un Lietuvas nacionālie karogi. Latvijas karogu nesa sirmais H. Kalniņš tautas tērpā. Aiz karogiem sekoja tautību pārstāvji ar vainagiem. Latviešu vainagu nesa V. Kreišmanis, arī tautas tērpā. Gājienā pavisam piedalījās apm. 500 demonstrantu, 350 lietuviešu, 150 latviešu un apm. 100 igauņu

Gājienā bija 11 plakāti ar pretkomūnistiekiem lozungiem un brīdinājumi kandiešiem, kādas briesmas un postu nes komūnisms. Tautību pārstāvji pie pieminekļa nolika vainagus, godinot aizvestos un kritušos karavīrus, kas ziedojuši dzīvības cīņā pret komūnismu. No latviešiem vainagu nolika O. Zvirgzdugrauds. Pēc tam runāja Hamiltonas pilsētas galva L. Jaksons. Viņš apliecināja savas un visu kanadiešu simpatijas lielajai traģēdijai Baltijas valstīs, kā arī solidaritāti un atbalstu mūsu cīņām un centieniem.

Sekoja God Save the Queen. Pēc tam visi demonstrācijas dalībnieki devās uz Royal Connaught viesnīcu, kur notika svinīgs akts ar sekojošu koncertu.

Pie Latvijas karoga goda sardzē šogad stāvēja Hamiltonas latviešu skolas audzēkņi un audzēknes tautas tērpos. Svinīgā akta ievadījumā visi kopīgi nodziedāja O' Canada. Pēc tam īsu uzrunu teica Baltiešu federācijas Hamiltonā prezidents Dr. E. Arro. Sveicienus nesa Hamiltonas poļu, ukraiņu un italiešu tautību pārstāvji, apliecinādami komūnisma briesmas un vēlēdami brīvu Baltijas valstu atjaunošanu. Sekoja lietuviešu, latviešu un igauņu pārstāvju runas savā mātes valodā. Katras runas noslēgumā sekoja attiecīgās valsts himna. No latviešiem runāja HLB priekšnieks O. Zvirgzdugrauds. Viņš teica: „Tuvojas atkal 14. jūnijs — latviešu tautas sēru diena, kad liela daļa sāka savu Golgātas ceļu. Tautieši un tautietes, mums ir pienākums pret mūsu aizvestajiem, pret apspiestajiem dzimtenē un pašu Latviju, kā arī pret tautas locekļiem brīvajā pasaulē un mums pašiem. Tādēļ šo sēru dienu mēs esam pārvērtuši cīņas dienā pret velnišķo ienaidnieku — komūnismu. Bet kā tad ar mums pašiem? Vai visi mēs pildām savu pienākumu? Šīs dienas sarīkojuma samērā mazais skaits rāda, ka ne. Mēs esam lieli patrioti runās un rakstos, bet kad darbi jādara, mēs atrodam visādus aizbildinājumus. Taču cīņa jāizcīna līdz uzvarai: to no mums lūdz mūsu aizvestie un prasa māte Latvija."

Svinīgā aktā uzrunu teica parlamenta loceklis Pauls Hellijers. Viņš nesa sveicienus no Kanadas ministru prezidenta St. Lorāna un Ontario ministru prezidenta Frosta. Savā runā H, pakavējās pie vispārējā politiskā vērtējuma un norādīja, ka nākotnē sabiedrotie vairs nejaus komūnistiem seyi piekrāpt. Kanadā arvienu vairāk nostiprinās antikomūnistiskā kustība, un, ja tas ir panākts, pie tā arī baltiešiem ir nopelns. Kanadā vēl daudz kas darāms, lai kanadiešus iepazīstinātu ar komūnisma patieso seju. Te atkal baltieši ir neatsveramsieirocis. „Lai Dievs mūs soda, ja mēs aizmirstam savu pienākumu," runu nobeidzot, teica P. Hellyers.

Sekoja koncerta daļa, kurā HLB koris diriģenta J. Cīruļa vadībā dziedāja J. Cimzes Kas tie tādi, kas dziedāja J. Cīruļa Saulīt' tecēj' tecēdama un Em. Dārziņa Vai zini zemi. Ar trim solo dziesmām piedalījās lietuviešu solists Bronius Marijosius. Nobeigumā dziedāja HIB koris Oskara Asera vadībā.

Sarīkojumā bija klāt arī Hamiltonas pilsētas galva Jaksons un daudz kanadiešu viesu. J. G.

ČIKĀGĀ

„ES JUTOS VAINIGS, KA VIŅI MANI NEAIZVEDA" — SAKA PROF. DR. N. VĒTRA ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu organizāciju apvienība 11. jūnijā Austin Town Hall zālē rīkoja svinīgu aizvesto atceres aktu. Svētrunu teica māc. P. Kirsons, un ap 300 akta dalībnieku, kas tur bija pulcējušies, varbūt pirmo reizi dzirdēja šim brīdim tik piemērotu, teoloģiski pamatotu un homilētiski koncentrētā veidā sniegtu mācītāja runu.

Aktu atklāja organizāciju apvienības pr-dis A. Būmanis, ASV himnu solo dziedāja Marta Čakare, bet Latvijas himnu visa auditorija. ASV Kongresa loceklis Dž. C. Murajs (James C. Murray) savā runā vairākkārt pieskārās tām problēmām, ko rietumu politiķi nevar atrisināt un novērst. Runātājs apliecināja, ka ASV valdība cīnīsies par to, lai komūnistu tirannijai paklautajās zemēs būtu iespējamas brīvas vēlēšanas. Org. apv. pr-dis viņam pasniedza grāmatu Cross Road Country — Latvia.

Prof. Nikolajs Vētra salīdzināja dzimtbuves laikmetu mūsu tautas dzīvē ar notikumiem Latvijā pirms 14 gadiem, kad tika organizēta tik šausmīga akcija, ka 20. gadsimtam vajadzētu nosarkt. Pēc šīs akcijas tiešām bija tā, kā profesors teica: „Es jutos vainīgs, ka viņi mani nebija aizveduši." Tā mēs visi, neaizvestie, toreiz jutāmies. Bet kā tad ir tagad? Vai aizvesto atceres aktā nevarētu būt vismaz 2000 dalībnieku?

Koncerta daļā Marta Čakare dziedāja A. Ābeles Mana dziesma un Atmiņu dārzs, un P. Šuberta Sāpes un cerības; Smaida Osis deklamēja V. Mežezera Trimdiniekus satikšanās un E. Kezberes Tiktos; pianists Valdis Treimanis izpildīja A. Žiļinska Aizmirstā kapsēta un L. van Bethovena Sēru maršu; Ramata koris Ed. Ramata vadībā skaisti nodziedāja P. Barisona Mūzai un A. Ābeles Mēs latvju tautas daļa esam, bet piedevās vēl Volfganga Dārziņa Birzēm rotāts Gaiziņš. Sarīkojumu var uzskatīt par ļoti labi izdevušos.

S.

BOSTONĀ

Aizvesto piemiņas dienu Bostonas latvieši atzīmēja sestdien, 11. jūnijā ar Bostonas latviešu organizāciju savienības rīkoto sēru dievkalpojumu un garīgo koncertu Dadlejas baptistu baznīcā

Ievadā rīcības komitejas priekšsēdis V. Lambergs nolasīja Masačuzetas valsts gubernātora Kristiāna Hertera proklamāciju, ka trešdiena, 15. jūnijs pasludināta par Baltijas valstu brīvības dienu Masačuzetā. Svinīgajā proklamācijā gubernātors Herters apliecina, ka pirms 15 gadiem ar varu okupēto brīvo republiku — Latvijas, Lietuvas un Igaunijas iekļaušanu Pad.

(Nobeigums 4. lpp.)

MĒS NEDRĪKSTAM KLUSĒT—MUMS JĀRUNĀ

MĀC. A. LŪŠA UGUNSVĀRDI 14. JŪNIJA AKTĀ

Atklāti runājot — es šaubos, vai mūsu šīs dienas sarīkojums sasniegs savu mērķi un attaisnos uz to liktās cerības, jo važās iekaltie mūs nesadzird, bet brīvie — mūs vairs labprāt negrib uzklausīt...

Ir taču dīvaini, ka šajā zemē, ko nākotnes kara gadījumā nenoliedzami tūdaļ skars komūnisma agresīvā, asiņainā roka, atrodas tik maz cilvēku, kuriem, tāpat kā mums, būtu griba, drosme un vēlēšanās pacelt savu balsi, lai protestētu pret cilvēka elementārāko tiesību apspiešanu un lai brīdinātu tos, kas lētā optimismā prieājas par katru Maskavas smaidu un tic katram Maskavas solījumam.

Šie labie ļaudis iedomājas, ka viņus vienmēr pasargās viņu aizslēgtās nama durvis. Viņiem, šķiet, nav nekādu šaubu par to, ka tie vien-mēr paturēs savus noguldījumus bankās, savus ledusskapjus, savas automašīnas, savas daudzās brīvības un šodien garantētās tiesības. Siem cilvēkiem šķietami pat sapnī nevar ienākt prātā tas, ka pēkšņi viss var mainīties, ka pēkšņi kāds var sagrābt varu savās rokās, apcietināt tos bez tiesas lēmuma, konfiscēt viņu mantu un pašus izsūtīt tur, kur aiz vergu nometņu sētas balo jau miljoniem nevainīgu nobendētu cilvēku gindeņi...

Vai šie cilvēki nezina, kas ir komūnisms?

Vai viņi nekā nav dzirdējuši par deportācijām un vergu nometnēm?

Ak, viņi to zina ļoti labi.

Bet — tie jau ir tikai latvieši, igauņi, lietuvieši, poļi, čechi, ukraņi... kas tur cieš...

Un vai ir vērts otra ciešanu dēļ apgrūtināt savu ērto, gludi nospodrināto sirdsapziņu?...

Es ļoti labi saprotu atturību, ar kādu daudzi redzami Rietumu valstīs valstsvīri izturas pret Baltiešu tautu federācijas aizvesto piemiņas aktam līdzīgiem sarīkojumiem. Jo — Maskava taču izrāda tieksmes labošties. Un — kas to zina? Jau rīt vai parīt šiem kungiem, varbūt, būs jāsastopas ar Kremļa dižvīriem, jāsauc tosti mieram un brālīgai koeksistencei...

Un tamdēļ — es nevarēju citādi. Tiem nedaudziem vīriem, kas, līdzīgi deputātam Jaremko, ir ieradušies mūsu sarīkojumā — un kas manis teiktos pārmetumus nav pelnījuši, man šodien bija jāsaka, ka tieksme sadarboties ar Maskavu un vēlēšanās upurēt važās iekaltos nākotnes koeksistences labā, nav nekas cits — kā morālisākās pagrimšanas iesākums.

Brīvība pasaulē nav dalāma. Tādēļ mūsu tautas nākotne ir arī Kanadas un visu demokratisko rietumu valstu nākotne.

To mēs zinām.

Tam mēs ticam.

Un par to mēs gribam liecināt.

Arī tad, ja mums būtu jāpaliek tikai sanecēja balsij tuksnesī. —

Mēs nedrīkstam klusēt. Mums ir jārunā.

Jārunā to vārdā, kas paši ir spiesti klusēt. Jārunā to vārdā, kas aprakti masu kapos Sibirijā. Jārunā to vārdā, kas dzīvo aiz dzeloņdrāšu režģiem koncentrācijas nometnēs. Jārunā to vārdā, kas žvadzina savas smagās važas dzimtenē.

Dievs lai dod mums spēku — to darīt. Dievs lai pasargā mūs pašus no omulīgās pašapmierinātības un lēta optimisma. Dievs lai mums liek vienmēr atcerēties mūsu brāļu un māsu važas — lai reiz, varbūt, arī mums pašiem nebūtu jāstaigā važās.

MIRIS TIESIBNIEKS TEODORS ZVEJNIEKS

Pirms viena gada mūsu laikraksta 24. marta numurā atzīmējām T. Zvejnieka 70 gadus, bet tagad jāstāsta bēdu stāsts par viņa izvadīšanu pēdējā gaitā.

Acis uz mūžu viņš aizvēra 4. jūnijā, un 9. jūnijā Lundas un Malmes latviešu saime pulcējās viņu izvadīt no Lundas Ziemeļu kapsētas kapličas — tur, kur jau atdusas pirms nedaudz gadiem apbedīta viņa dzīves biedre. Atvadu vārdus teica mācītājs J. Sviķis, atzīmēdams, ka aizgājušais — šīs draudzes priekšnieks nav viņam uzticētos „podus"(talantus) apracis zemē, bet tos lietā licis dedzīgi un reizē godīgi darbodamies mūsu tautas labā. Z. bijis miertiesnesis, Apgabaltiesas un Tiesu palātas loceklis, Tiesu palātas civildepartamenta priekšsēdis, Tieslietu ministrijas juriskonsultācijas loceklis, Latvijas civillikuma izstrādātājs, Tieslietu ģenerāldirektors un loceklis 1945. gadā sastādītajā Latvijas valdībā. Latviju atstājis tikai pēc kapitulācijas, 9. maijā ieradies Zviedrijā. Te viņš sākumā strādāja fizisku darbu ar zāģi un lāpstu, pēc tam darbu dabūja archīvā, un Lundas universitātes vēstures institūtā. Viņš bija arī Lundas latviešu draudzes priekšnieks, darbojās pie Latvju Enciklopēdijas sastādīšanas, sniegdams tai ratstus tiesību jautājumos. Vadīja arī dažādu likumprojektu sagatavošanu dzimtenes atbrīvošanas gadījumam.

Aizkustinoši bija tas, ka pie kapa mācītājs varēja uz aizgājušā zārka uzbērt dzimtenes smilšu sauju. Vainagus nolika un atvadu vārdus sacīja Lettonia vārdā Z. Landavs, Latviešu baznīcas pārvaldes Zviedrijā vārdā mācītājs J. Sviķis, Zviedru vēstures institūta profesors, Teodora Reitera un viņa kora vārdā Dr. A. Pāvulāne, Lundas draudzes vārdā V. Pāvulāns u. c.

J. S.

VILIS LĀCIS MASKAVĀ PIEŅEM ZVIEDRU DELEGĀTUS

ZVIEDRU PRESE KVALIFICĒ LĀCI PAR TAUTAS NODEVĒJU UN KŪDĪTĀJU PRET ZVIEDRIJU. — DAGENS NYHETER ĀRKĀRTĒJI ASI RAKSTA PAR VILI LĀCI UN KAUNINA PARLAMENTĀRIEŠUS PAR BRAUCIENU UZ MASKAVU

VESTULE LATVIJTI AMERIKĀ NO STOKHOLMAS

Jau labi sen, īstenībā tūdaļ pēc tam, kad pagājušā vasarā Zviedrijas ārlietu ministrs Undēns brauca uz Krieviju, lai tur it kā pavadītu savas vasaras brīvdienas, sākās runas par Zviedrijas parlamentāriešu braukšanu uz Krieviju, sekojot jau notikušajam Anglijas parlamentāriešu braucienam. 1. jūnijā tad arī 16 parlamentāriešu grupa Riksdaga priekšsēdētāja vadībā no Brommas lidlauka izlidoja uz Maskavu, lai veselu nedēļu apceļotu padomju valsti.

Maskavā iebraukušos zviedru delegātus lidlaukā apsveica Vilis Lācis, kā visas padomju valsts tautību padomes priekšsēdis, asistējot augstākās padomes priekšsēdim Volkovam. Lācis teica, ka „zviedru parlamentāriešu apciemojums ir visai svarīgs notikums draudzības saišu izveidošanā starp abām zemēm." „Mēs mēģināsim jums parādīt," sacīja Lācis, „padomju tautu dzīvi un sasniegumus dažādās technikas un kultūras nozarēs. Cerībā, ka jūsu apciemojums vairos saprašanos starp mūsu zemēm, es sirsnīgi apsveicu jūsu ierašanos, mīļie viesi." Lācim īsi atbildēja Zviedrijas Riksdaga priekšsēdētājs G. Nilsons, aizrādīdams, ka Padomju Savienība nav tikai lielvalsts, bet arī Zviedrijas kaimiņš, un kaimiņi jau viens pie otra mēdz iet ciemos.

No lidlauka zviedrus automobiļos aizveda uz vienu no speciāli ārzemnieku apreibināšanai uzbūvētajām luksa viesnīcām — Sovetskaja viesnīcu Maskavā.

Kas notika Maskavā, tas nevienam nav nekāds pārsteigums. Bet kas notika Zviedrijā pašā? Pirmās reaģēja Stokholmas sensāciju kārās pēcpusdienas avīzes. Protams, ka tās nemeklēja pēc notikuma politiskā vai morālā satura, bet tikai centās sniegt pēc iespējas „burvīgas" sensācijas par to, kā Zviedrijas viesi Maskavā uzņemti. Šie apraksti rietumnieku garam un morālei sevišķu godu nedara. Piemēram, Aftonbladet (Stockholms Tidningen vakara izdevums) izplūda gauži jūsmīgos aprakstos: „Mūsu riksdāga vīri Maskavā dzīvo kā karaļi," bija šo aprakstu virsraksts. Un, protams, līdzīgs pats apraksts: „Viesošanās pirmā diena bija galvenokārt orientēšanās krievu kulinārā mākslā, kas iesākas ar spēcīgu lanču un turpinās ar vēl spēcīgākām pusdienām. Viesmīlība no paša sākuma bija pārliecīgi bagātīga, bet sevišķi delegātus pārsteidza un apbūra Sovetskaja viesnīca. Riksdāga priekšsēdim, piemēram, ierādīts plašs salons, labi mēbelēts, ar klavierēm (!), tikpat plašām priekštelpām ar dīvāniem un daudziem atzveltņu krēsliem, ar elegantu gulamtelpu, halli un mazgāšanās istabu, kas tikpat liela kā normālās dzīvojamās telpas. Pie sienām lielas eļļas gleznas, vitrīna ar porcelāna priekšmetiem, un, protams, arī televīzijas aparāts un radio." Žēl tikai, ka nevienam no augstajiem viesiem, ne arī Aftonbladet korespondentam nebija ienācis prātā padomāt, ka šīs labās kvalitātes eļļas gleznas un porcelāna priekšmeti kādreiz greznojuši bagātīgās kollekcijas krievu kņazu pilīs un intelligences mājokļos.

Tomēr arī pats sajūsminātais Aftonbladet Maskavas burvības aprakstītājs nevar noslēpt milzīgo kontrastu starp Sovetskaja viesnīcu Maskavā un starp to, ko korespondents redzējis skatoties pa ceļam lejā no lidmašīnas: mežus un mežus starp Pēterpili un Maskavu, tīrumus, kas bijuši ūdens pārklāti un retumis pa pelēcīgam ciemam ar nekrāsotām mājiņām, kas viss atstājis skumīgu un nabadzīgu iespaidu. Bet visu to bagātīgi atsvērusi Romeo un Jūlijas izrāde ar Prokofjeva mūziku un baletdejotāju Uļjānovu galvenā lomā.

Šiem pirmajiem iespaidiem, ko zviedru prese sniedza saviem lasītājiem, sekoja nopietnās, tā saucamās „lielās preses" atsauksmes un vērtējumi par parlamentāriešu Maskavas braucienu. Jau pirms delegācijas braukšanas zviedru preses slejās norisinājās skaudra polemika par to, vai ir vajadzība pēc šāda Krievijas apciemojuma, vai nav.

Nākošā dienā pēc ierašanās Maskavā, t. i. 2. jūnijā, zviedru viesus Kremlī uzņēma abu Krievijas padomju priekšsēži: Volkovs un V. Lācis, kuram bija uzdots zviedrus apsveikt arī šajā uzņemšanā. (Aclmredzot ar nolūku šo uzdevumu neuzticot krieviem, bet vienam no nekrievu tautu aprindām rākušam savas tautas un zemes nodevējam, šoreiz Vilim Lācim). Ko tad viņš pateica? Tas tomēr bija savā ziņā „pārsteigums," jo tik baigi vēl pret ārzemniekiem nebija melotz, kā to šoreiz izdarīja Vilis Lācis. Bez jau lidlaukā pateiktajiem labu attiecību un draudzības apliecinājumiem Lācis starp citu sacīja, ka „viesu speciālas vēlēšanās labprāt tiks izpildītas." Kad tad Zviedrijas delegācijas loceklis, pilsētas galva Rilanders izteica vēlēšanos redzēt kādu no Krievijas cietumiem, tad Vilis Lācis deva tiešām apbrīnojamu atbildi: „Neviens cietums patlaban netiek izlietots..."

Vai nu šī Viļa Lāča bezkaunīgā liekulība, vai pašu zviedru laikrakstu redakciju ieskati to prasījuši, bet pēc pirmām saņemtajām ziņām par delegātu viesošanos Maskavā presē sākās plaša domu un vērtējumu izmaiņa. Lielākā daļa tomēr, kaut gan visai atturīgi, mēģināja delegātu braucienā saskatīt kādu politisku jēgu, tādā nozīmē to attaisnojot. Piemēram, Svenska Morgonbladet (baznīcas aprindu laikraksts) domā, ka apmeklējums krieviem dos iespēju labāk saprast zviedru tautas centienus un vajadzības... Bet sevišķi asu un nepārprotamu nostāju šajā jautājumā parādīja visizplatītākais zviedru laikraksts Dagens Nyheter.

Atstāstījis Lāča karjēru pie bolševikiem, laikraksts skaidri un noteikti pasaka: „Tas ir sevišķi kvalificēts valsts nodevējs." Svenska Morgenbladet prātojumiem par eventuālu brauciena jēgu DN atbild plašā ievadrakstā un saka, ka tiešām nebūtu nozīmes par bijušo kādu tiesāt, ja bijušais aprakts un notikusi pozitīva pārvēršanās.

(Nobeigums 8. lpp.)

JAUNA LATVIEŠU ĀRSTA TRAĢISKS DZĪVES NOSLĒGUMS

Čikāgas Akāciju kapos 8. jūnijā guldīja latviešu ārstu Dr. Renigeru, kurš bija sasniedzis tikai 33 g. vecumu, bet daudz jau dzīvē pieredzējis. Dzimis Diķļu pagastā, beidzis Valmieras ģimnaziju, sācis studēt medicīnu Latvijas universitātē, iesaukts leģionā, pēc kapitulācijas nokļuvis rietumnieku gūstā.

Kad Renigeru līdz ar citiem leģionāriem no gūsta atbrīvo, viņš atjauno studijas Vācijā un nabeidz universitāti ar ārsta diplomu. Iecelojis un apmeties uz dzīvi Čikāgā, centīgais latvietis strādā „internšipu", gatavojas pārbaudījumiem un iegūst ārsta licenci.

Bet tad nāk likteņīgs gadījums. 29. maijā, atgriežoties kopā ar kundzi, arī ārsti, savā mašīnā no Minepoles, uz kurieni viņi aizbraukuši paciemotis pie paziņām, viņi apmetas motelī La Crasse, Wis., pilsētas tuvumā, lai pavadītu tur nakti. Ieslēdzot gāzi notiek eksplozija, jādomā, gāzes izplūduma dēļ, šis likteņīgais gadījums paņem latviešu censoņa dzīvību. Neraugoties uz to, ka kermenim bija 90% apdegums, viņš vēl veselu nedēļu turējās pie dzīvības, bet bija radušās kādas komplikācijas, un naktī no 4. uz 5. maiju viņš šķīrās uz mūžu no latviešu trimdinieku saimes. Eksplozijā cietusi arī Renigera kundze, bet samērā vieglāk, viņa varēja piedalīties sava laulātā drauga izvadīšanā. Ģimenē ir 2 g. v. dēls.

Uz pēdējo dusu Diķļu pagasta tautieti izvadīja Čikāgas latviešu ev.-lut. Sv. Jāņa draudzes mācītājs G. Strautmanis, no Frat. Livonica saimes atvadu vārdus teica seniors Dr Kuplis, no Čikāgas ārstu apvienības Dr. Meija, no Čikāgas DV apvienības pr-ks A. Vanags, kurš ar nelaiķi bijis kopā gūstekņu nometnē; no Čikāgas latviešu biedrības pr-ks V. Vīksniņš un dāmu komitejas pr-ce E. Drulle. Bija daudz vainagu un ziedu.

Vieglas smiltis svešas zemes kapu kalniņā! K. K.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NJUJORKĀ

Bij. Latvijas konsulātu darbinieku R. Štūlu, nesen divi reizes apzaguši huligāniski jaunieši, ielaužoties pa logu viņa istabā un paņemot 3 pildāmspalvas, 2 modinātājus pulkstešņus, zelta rokas pulksteni, naudu un citas mantas, kopsummā par apm. 150 dolāriem. Otrā reizē R. Štūls apzagts guļot, kad jaunieši iekāpuši viņa istabā pa logu, ko iepriekšējā reizē paši izsituši, ber mājas īpašniece — City Housing Authority, nav steigusies ielikt.

Aizvesto piemiņas aktu Ņujorkā latviešu, lietuviešu un igauņu organizācijas kopīgi rīko 19. jūnijā, pl. 5.15 Town Hall telpās. Galvenie runātāji būs Kongresa loceklis M. Fīns (Feighan) un bij. Kongresa loceklis C. Kerstens. Latviešu vārdā runās prof. P. Staics. Koncerta daļā uzstāsies trīs tautu mākslinieki. Daugavas Vanagu vīru koris B. Skultes vadībā dziedās 3 dziesmas. Solo dziedās B. Piekalnītis:

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu organizācijas apvienības delegātu kārtējā sanāksme otrdien, 21. jūnijā pl. 7.30 vakarā Hull House, 800 S. Halsted ielā, ēdienu zālē. Darba kārtībā iepriekšējo sēžu protokolu nolasīšana un pieņemšana, prezidija ziņojumi, nama fonda jautājums, dažādi jautājumi un priekšlikumi.

Par savām pieredzēm celojumā runāja māc. Alfrēds Gulbis latviešu YWCA's rīkotajā lekcijā. Sanāksmi atklāja E. Kraule, īsumā pakavēdamās pie pulciņa pagājušā gada darba: sūtīti pabalsti uz Vāciju, rīkotas sistēmātiskas lekcijas piedalījušies Ziemassvētku tirdziņā ar latviskiem izstrādājumiem. Pulciņā valda teicama saskaņa, ko liecina arī vēlēšanas, jo ievēlētas visas līdzšinējās amatpersonas. Māc. Gulbis, kas atbraucis no Venecuelas, stāstīja par pieredzēm citās vietās, kur viņš braucis amata darīšanās vadīt dievkalpojumus un lasīt lekcijas, informējot tautiešus par dzīvi vairākās valstīs. Apmeklējis arī bij. Inku pilsētas, kur skatījis bijušās diženās kultūras atliekas. Viņš liecināja, ka vecie latvieši, kas atbraukuši no dzimtenes pirms daudziem gadiem, joprojām palikuši latvieši, nav zaudējuši savu latviskumu, kaut gan vietām bijuši tikai 7 cilvēki. Vislabāk saimnieciskā ziņā dzīvojot latvieši ASV. Pēc lekcijas referents atbildēja uz daudziem jautājumiem. Noslēdzot interesanto vakaru, E. Jansona referentam pasniedza ziedus un pateicās par saistošo lekciju, kā arī apmeklētāju pulkam par uzmanību.

Vadītāju kursus rīko jaunatnes pulciņš 13. un 14. augustā Hull House lielajā Bowen zālē. Tuvākas ziņas sniedz pulciņa pr-ks V. Muižnieks: Chicago, Illinois, 2538 W. Division St., Tel. AR - 6-9098 vakaros.

Latviešu teātra draugu b-bas Amerikā biedru kartes Čikāgā dabūjamas pie O. Krolla: 800 S. Halsted St. Hull House, Chicago 7, Illinois.,Tel. MOnroe 6- 5399, vakaros no pl. 7-9.

O. Krolls atjauno teātra biroju pēc sava agrākā biroja (Latvijā) parauga. Pati dzīve radījusi šādu vajadzību, jo pienāk visai daudz pieprasījumu pēc lugām, par kostīmiem, grimu u.t.t. Vairāki autori nodevuši Krollam savas lugas izrādīšanai ASV un citās valstīs.

Visi sūtījumi, vai pieprasījumi adresējami: Otto Krolls, 800 S. Halsted St.. Hull House, Chicago 7, Illinois, USA, tel. MOnroe 6-5399, no pl. 7-9 vakaros. Pieprasījumiem lūdz pielikt pastmarku atbildei.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Grand Rapidu latviešu biedrība savā laikā pārrunāja un biedrības valde kārtoja jautājumu par grupveida apdrošināšanos Zilajā krustā, bet tagad noskaidrojies, ka tas nav iespējams, jo sabiedrība to noraidījusi. Par iestāšanos Pensilvēnijas palīdzības kasē tuvākā informācija saņemama pie biedrības sekretāra A. Strausa.

Viktors Miške beidzis Junior kolledžu un šī gada rudenī dosies uz Ann Arboru, lai turpinātu studijas inženierzinātnēs.

Juris Siliņš pagājušā gadā beidza auto korosēriju izlabošanas (Auto body and fender craftsmanship) institūtu Čikāgā un tagad strādā Grand Rapidos „Issenhoff Car Rebuilding" darbnīcā, 1514 Roosewelt St. S.W, J. Siliņš izsakās, ka viņš būtu pateicīgs tautiešiem par iespēju izlabot viņu mašīnas, kuŗas nelaimes gadījumos vai citādi būtu bojātas. To viņš varētu veikt minētā darbnīcā uz parastās iepriekš nocenošanas bazes. Mazākus bojājumus J. Siliņš ar mieru izlabot savā brīvajā laikā ar 50% atlaidi, un par šiem jautājumiem lūdz zvanīt pa tālruni 7-5550 pēc plkst. 5 pp. Visi darbi garantēti.

Grand Rapidu centrālo vidusskolu, kuŗu apmeklē prāvs skaits latviešu jauniešu, šinī gadā beidza: Māra Asare, Vija Breice, Nevils Leimanis, Kārlis Vaska, Jānis Zīmelis, Edīte Zirnīte un Irēne Unglenieka. Skolu beigušie cer izglītību turpināt augstākās mācību iestādēs.

V. Z.

AIZKUSTINOŠA RŪPĪBA

— Staigāt pa jauniesēto zāļāju stingri aizliegts

CEĻA VĀRDI

Ja tu esi uzņēmies kādu lomu, kas iet pāri taviem spēkiem, ar to tu nelegūsi nekādu slavu; pie tam tu esi atstājis novārtā kādu citu darbu, kas tev būtu pa spēkam.

Epiktets

Cilvēki, kas neprot laiku labi izmantot, visvairāk sūdzas par laika trūkumu.

La Brijērs

Vecāku rakstura un uzskatu neizlīdzinātās disonances atbalsojas bērnos un veido viņu dvēseliskās cīņas.

Nīče

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

VAI KOEKSISTENCES ĒNA OTAVĀ?

Tuvojoties 14. jūnijam, arī Otavā baltiešu tautu pārstāvji bija vienojušies šo dienu atzīmēt ar īpašu svinību brīdi, kādā sakarā Otavas igauņu biedrības priekšnieks P. E. Moldre, saziņā ar latviešu un lietuviešu pārstāvjiem, bija iesniedzis Ārlietu ministrijas sabiedrisko lietu departamentam lūgumu pēc atļaujas nolikt 14. jūnijā vainagu pie Kanadas kritušo karavīru pieminekļa. Šai ceremonijā piedalītos kopīgi visi Baltijas tautu piederīgie — latvieši, lietuvieši un igauņi. Diemžēl, jau 6. jūnijā uz šo lūgumu saņemta negatīva atbilde,ko parakstījis kāds „Mr. C. Stein, Chairman of the Committee on the use of Parliament Hill and the National War Memorial, paskaidrojot, ka **„pēc ļoti nopietnām apspriedēm komiteja atzinusi, ka atļauja šai paredzētajai ceremonijai nevar tikt dota."**

Tas viss...

Nekādā paskaidrojuma, kādēļ īsti. — Bet iedomīties to viegli, un pavisam atklāti 14. jūnija piemiņas aktā Toronto tas jau pateikts. M.

VĪRI, KAUSI UN ZUŠI

KĀ NORITĒJA ST. KATARĪNAS MAKŠĶERNIEKU ORGANIZĒTAIS UZBRUKUMS ZUŠIEM. — E. ROSTS SACENSĪBU UZVARĒTĀJS. — LIELĀKO ZUTI IZVELK R. KALNIŅŠ

Silta un mierīga, bez mazākās vēja pūsmas pienāca sestdienas pievakare, kad Niagaras upmalā, netālu no vecā rorta, kur kādreiz ieceļotāji angļi ar amerikāņiem izcīnīja sīvas kaujas, pulcējās St. Katerīnas Mednieku un makšķernieku kluba biedri, arī gatavodamies cīņai — bet šoreiz gan ar zušiem.

Sacensību galvenais vadītājs, Mednieku un makšķernieku kluba pr-sēdis Jānis Jundzis paskaidroja sacensību noteikumus, izlaimēja vietas, un vīri tiesnešu vadībā stājās upmalā. Pēc jaunākajiem Kanadas noteikumiem esot atļauts lietot vienu auklu ar 4 āķiem. Spraigs bija starta moments: rūpīgi iepriekš sagatavotās makšķeres ar labākajiem vācu dantiņiem, nosvilpa gaisā, un smagie svina gabali līdz ar ēsmā apslēptajiem āķiem ielidoja 30-60 metru upes straumē. Žēl bija noskatīties, kad kādam Niagaras slavenm makšķerniekam pirmais metiens ielidoja tuvākā vītola zaros, sparīgi savijoties neatraisāmā mezglā... Kādam citam sacensību dalībniekam dei" cepa ugunskurā dienā sazvejojaunā aukla un spole sagāja tādā tās zivis, gatavojot noslēguma mal-

Augšējā attēlā: St. Katerīnas, Niagaras un Hamiltonas veiksmīgākie zušu ķērēji. 1. r. vidū god.igotos zušus tur L. Sepe (baltā mētelī) un J. Benjamiņa. Apakšā: uzvarētāji — no kr.: Juris Jundzis, E. Rosts (1. godalga) R. Kalniņš (2. godalga), J. Jundzis (3. godalga) un Fr. Pavilians. J. Ligera uzņēm.

"grīstē", ka viss sacensību laiks tīti. Šeit ugunskura gaismā veikli pagāja mezglus vien atritinot. Bet rīkojamies varēja saskatīt pianisti kāds sacensību dalībnieks ,kas sēdēja upmalā pie vieniga „piknika" galda, mēģināja ar mani saderēt, ka viņš izvilkšot noteikti pirmais zuti, jo, lūk, viņa „patente" esot — vispirms pašam tā viegli āķim uzlikto tārpu apkošļāt — esot praksē pierādījusies par labāko...

Šīs sacensības bija atbalsojušās arī tālu kaimiņu „pagastos", un tā upmalā varēja redzēt hamiltoniešus, niagariešus un pat dažus torontiešus. Hamiltonas makšķernieki bija ieradušies ar savu kluba pr-sēdi Albertu Polu, Hamiltonas latv. b-bas pr-ku O. Zvirgzdugrauda un citiem varas vīriem priekšgalā. Sacensības dalībnieku vidū bija arī Niagaras latv. sporta kluba makšķerēšanas kopas vadītājs Herberts Lapiņš, pagājušā gada kanadiešu karpu makšķerēšanas sacensību uzvarētājs Džems Udrovskis, un citi. Kamēr vīri cīnījās ar zušiem upmalā, tikmēr St. Katerīnas dāmas pa makšķernieku „mojo tārpu apkošļāt — esot praksē pierādījusies par labāko...

Pa stāvo nogāzi lejup šos zušu lomus vērot esot ieradušās arī tālas viešņas — dziedātāja Ludmila Sepe, Ānnija Simsone un J. Benjamiņa. Dāmas steigušās arī veiksmīgajam makšķerniekam palīgā, lai savaldītu pašu lielāko zuti un steigā pat L. Sepes baltais mētelis iekritis upē, daudz netrūcis, ka pa straumi būtu aizpeldējis uz Ontario ezeru... Tāpat raibi gājis arī pašā tālākajā sacensībai izraudzītajā stūrītī — „Niagara on the Lake", kur R. Kalniņš pazaudējis kabatas spuldzi un, pa tumsu cīnīdamies ar savu „rekordeksemplāru", iekluvis ūdenī līdz jostas vietai.

Savu kulminācijas punktu sarīkojums sasniedza pusnaktī, kad visiem dalībniekiem bija jāsapulcējas lomu izvērtēšanai. Sakopojot visu 29 St. Katerīnas kluba biedru lomus un izvērtējot pārējo 30 dalībnieku rezultātus, pirmajā vietā ar desmit izvilktajiem zušiem, kopsvarā 12 mārciņas, ierindojās Edu ārds Rosts, izcīnot Pētersona dāvāto kausu un iegūstot arī Ž. Krūmiņa balvu. Otrā vietā palika R. Kalniņš ar izvilkto lielāko zuti, kas svēra 6 mārciņas. Trešajā vietā ierindojās pats kluba priekšsēdis Jānis Jundzis ar septiņiem zušiem. Naudas balvu vismazākā zutīša nokērājam bija dāvinājis kādreizējais kegumietis, futbolists Vilis Egle. Salīdzinot un nosverot visus mazos zutīšus, šo trofeju ieguva Juris Jundzis. Pārsteiguma balvu saņēma Fr. Pāviliāns. Startējot ārpus konkurences, lielāko zušu kopsvaru — 12½ mārciņas, ar saviem 4 nozvejotiem zušiem sasniedza Dž. Udrovskis. Pēc balvu izdalīšanas makšķernieki un daudzie viesi kavējās pie ugunskura jautrās pārrunās ilgi pāri pusnaktij. **J. Ligers.**

KĀDS BŪS TIESNEŠA SPRIEDUMS?

Florence Johansena Halifaksā apvainata par neatļautu tirgošanos ar alu un viskiju, bet tiesā apvainotā paskaidrojusi, ka visas konfiscētās 35 ruma pudeles un alu tā turējusi savām vajadzībām. Tiesā viņa apgalvojusi, ka pirms neilga laika jau paspējusi izdzert puspudeli ruma un septiņas pudeles alus, un lai tiesas kungi tikai taisot pudeles vaļā, viņa tūlīt pierādīšot, cik spējot turēt...

Tiesnesis sprieduma pasludināšanu atlicis uz vēlāku laiku, bet Florence cer, ka varēs konfiscētos dzērienus vest atpakaļ uz mājām.

Katoļu svētceļojums uz Midlandi

Uzņēmumā redzama latviešu katoļu svētceļotāju grupa Mocekļu svētnīcas priekšā pēc dievkalpojuma. Svētnīca atrodas Midlandes tuvumā. Laikā no 1642. — 1649. gadam šinī apkārtnē nomocīti 8 jezuītu misionāri — pirmie mocekļi Kanadā. Svētceļojumā š. g. 5. jūnijā piedalījās Toronto, Hamiltonas un Bramptonas katoļu draudžu piederīgie

TĀ TOREIZ DOMĀJA DOSTOJEVSKIS

1862. gadā Dostojevskis pavadīja tā un spoguļos", tās āra apgaismoastoņas dienas Londonā un trīs nedēļas Francijā. Tas bija viņa pirmais brauciens uz ārzemēm, ko viņš apraksta savā grāmatā Vasaras iespaidi. Grāmata tagad pirmoreiz pārtulkota angļu valodā, rādot rakstnieka prieku un arī neapmierinātību par rietumu pasauli. Fits-Laions (Fitz-Lyon), grāmatas tulkotājs, atzīst šo darbu kā pagriezienu Dostojevska literārā karjērā. Rakstnieks bija pārsteigts par rietumu pasaules augsto dzīves standartu. Bet viņu baidījusi Londonas Haymarket apkārtne ar tā lieliskajām izpriecu vietām — "zelsanas ierīcēm, kas bija pilnīgi neparasta parādība krievu cilvēkam, tāpat tās drūzmainais pūlis, "it kā viņu dzītu ārā no cilvēces dzirēm." Tomēr, "nav pasaulē skaistāku sieviešu par anglietēm, un pat parastā pūlī netrūkst daiļavu, uz kurām var ilgi un ar apbrīnu noskatīties." Sociālās hierarchijas augšējā galā, pēc Dostojevska domām, stāv nobarojušies biskapi un priesteri, samērā maz nodarbināti ar sirdsapziņas lietām. "Viņi ceļo apkārt zemes lodei, šķērso Afriku, lai nokristītu kādu mežoni, bet tanī pašā laikā viņi atstāj novārtā miljoniem mežoņu pašā Londonā, tāpēc ka tiem nav naudas, lai samaksātu par mācītāju pūlēm."

Francijā Dostojevskim tauta šķita mazāk mantkārīga, bet gan pārmērīgi pakalpīga un iebaidīta, vārdu sakot, kapitālisti "par excellence". "Brīvība cilvēkam ir tikai tad, kad viņam pieder miljons." "Vasaras iespaidus" illustrējis Filips Džullians (Philippe Jullian) gaišās un vieglās krāsās ar angļu un franču dekadences pieskaņu.

„Mājas šinī galā būs mūsu dzīvoklis," saka Alfons un rāda ar spieķi

Dimanti kļūs mazvērtīgāki

Smagi zaudējumi gaidāmi pasaules dimantu tirgotājiem, jo šī dārgā un izskatīgā akmens vērtība sākusi šķobīties. Kā tas notiks, kādam žurnālistam pastāsta četri amerikāņu fiziķi, kuri sākuši gatavot sintētisko dimantu, kas ne ar ko neatšķiras no īstā diamanta. Pēc ekspertu vairākkārtējiem mēģinājumiem, ieskaitot Rentgena pārbaudi, sintētiskie dimanti uzrādījuši visas īstā diamanta vērtības. Sakarā ar to sintētiskais dimants kļūst līdzvērtīgs īstajam.

Šis atklājums prasījis četrus darba gadus. Pirmais dimantu "viltotājs" bija ķīmiķis Moisāns, kurš mira 1907. gadā, ņemtiem atstādams savu "uzņēmumu". Viņa gatavotie dimanti bijuši ļoti mazi un to komerciālā vērtība bijusi niecīga. Atzīstamus panākumus guva četri amerikāņu fiziķi, kuri nodarbināti Generl Elektrik uzņēmumā. Viņiem izdevies ar grafīta pūdera palīdzību "uzburt dimantus". Līdz ar to vecais alķīmiķu sapnis, liekas, būs īstenojies.

LATVIEŠU INVALIDI PIE ŠVĀBU „JŪRAS"

Ar DV palīdzību invalidi iegūst sev dzīvokli

Švābu jūru ģeografijas kartēs nav iespējams atrast, jo tās īstais nosaukums ir Bodenas ezers.

Švābu „jūras" lielākās pussalas galā ir Reinas pāršķeltā divvalstu pilsēta Konstance (šveicieši savu daļu gan sauc par Kreuclingenu), kur kādreiz par ķecerību sārtā sadedzināts Jānis Huss. Šinī pilsētā tagad sākuši būvēties,un paši savās sienās gatavojas dzīvot arī latvieši.

Tie ir divi brāļi — Alfons un Roberts. Abi bijušie leģionāri un kara invalīdi. Alfonam kāja palikusi apočkas kaujas laukos, no kuriem viņš mūžīgai piemiņai savās miesās vēl šobaltdien nes dažu labu šķembu, un Robertam atkāpšanās kaujās Pomerānijā iedragāto veselību sabeigusi Putlosa un Cēdelgēma.

Parasti par tiem, kas būvējas, saka — tie rīkojas dzīvot paši zem sava jumta, bet te tomēr jāpaliek pie apzīmējuma — rīkojas dzīvot paši savās sienās, jo, lai tiktu zem sava jumta, mājā kādas cēla Latvijā un tagad sev pērk vai cel naudīgāki tautieši Kanadā, ASV, Austrālijā vai citur, abu invalīdu rocība bijusi par mazu. Viņi spējuši tikai sagādāt līdzekļus, lai lielā, vairāku stāvu modernā mūra blokmājā izbūvētu dzīvokli, un jumts tad iznāk, kā saka, visas mājas kopīpašums.

Abiem brāļiem, kā kara invalīdiem, būvfirma atļāvusi izvēlēties dzīvokli ar trīs istabām, virtuvi, vannas istabu, nelielu valēju verandiņu un pagraba telpām jaunceļamajā mājā. Dzīvokļa cena 18.000 DM. Dārgi! Bet tā ir Konstance.

Dzerot lēto Šveices kafiju, brāļi pastāsta, ka mētāšanās pa dārgajām mēbelētajām istabām viņus mudinājusi domāt par būvēšanos.

„Par šo „ķemerīti" mums jāmaksā 70 markas mēnesī," saka Roberts. Izrādās, ka vasarās, kad Konstancē baudīt Švābu „jūras" romantiku sarodas vasarnieki, vietējie, lai ar istabu izdošanu iepelnītos, paši guļot malkas šķūņos, bēniņos un pat vistu vai suņu būdās. Tād telpu īre sakāpj vēl vairāk. Ar vārīšanas iespēju arī ziemās ir kā kuŗo reizi. Krogos ēšana dārga un brāļi tādēļ spiesti dzīvot vairāk no kafijas un sausā. Tagad, pateicoties iespējai uz 10 gadiem kapitalizēt daļu pensijas, kā arī Bēglu bankas un pēdīgi Daugavas Vanagu 1500 marku bezprocentu aizdevumam, kas atmaksājams piecos gados, viņi varējuši ķerties pie savu būvniecības nodomu reālizēšanas.

„Grūti jau no sākuma mums ies. Īpaši ar daudzo parādu atmaksu, jo jāpērk arī katliņi un viss cits, bet ceram vienu telpu izīrēt, Roberts izaudzēs kartupeļus, es no ezera izvilkšu pa zivij, un, šķiet, ar pašu virtuvi galus savilksim labāk kā tagad," saka Alfons. Izrādās, ka vecākais brālis Roberts, kā vecs laukstrādnieks, pilsētas nomalēs nomā vairākus zemes gabaliņus, kuŗos aug ne tikai kartupeļi, bet arī cits kas vairāk kā paši var patērēt. Abi brāļi, seviški Alfons, izrādās, ir arī veikli daiļamatnieki. Manas ziņkāres mudināts, viņš velk ārā no pagultēm un rāda latviskus šķīvjus, paplātes, lādītes, svečturus un citas brīnišķīgas mantas. Jaunajam dzīvoklim viņš pats pie kāda lādzīga vācu galdnieka sācis gatavot sīkākas mēbeles ar intersiju rotājumiem. Vaicāti par tirgus iespējām daiļamatniecības izstrādājumiem, brāļi ir skeptiski.

„Mantas jau pieprasa, mēs ieguldām līdzekļus materiālā, nosūtām darbus uz pārjūru, bet ar naudas saņemšanu iet visādi," saka Roberts un rāda kādu G. Šmita Nujorkas latviešu grāmatnīcas (154 East 91st Street, Apt. 250, New York 28, N.Y.) vairāk kā pirms gada rakstītu vēstuli. Tā apstiprina brāļu ražojumu saņemšanu, pateicas par labo kvalitāti, pieprasa jaunas mantas un beigās ziņo, ka daļa naudas 10 dol. izsūtīti ar starptautiskā pasta naudas pārvedumu. Bet vēl tagad, pēc gada, brāļi nav saņēmuši ne šos desmit dolarus, nedz pārējo naudu, kaut tirgotājam aizrakstītas jau trīs vēstules. Arī uz tām atbildes nav. **Naudas pārvedumi pazust nevar, un vai tiešām tirgotājam nav kauna iedzīvoties no invalīdiem, kuŗu abu darba spēju oficiālais zaudējums kopā ir 180 procentu.** Tirgus grūtību dēļ, brāļi daiļamatniecībai domā atmest ar roku un meklē citus ienākumu avotus. **Ja Alfons būtu bijis glēvs un pieņēmis Vācijas pavalstniecību, viņš būtu pasta ierēdnis, bet tagad jāapmierinās ar mājas darbiem** no tekstilfabrikām (skaisti jāiesaiņo kabatas lakatiņi), gan arī svētdienu naktīs jāstrādā futbola totālizatorā — toto rezultātu izvērtēšanā. Te darba esot daudz, jo zinātāji saka, ka katrs piektais vācietis cerot kļūt bagāts ar tipēšanu totālizatorā. Alfons rezultātu izvērtēšanas darbā ir tā iespeciālizējies, ka nebūtu brīnums, ja viņš kādreiz atbrīvotajā Latvijā meklētu domu biedrus pirmā Baltijas futbola totālizatora dibināšanai.

Runājoties viena pēc otras izkūpu mūsu cigaretes, līdz paciņas ir tik tukšas, kā toreiz izbijušajos kara un gūsta laikos. „Aiziesim pēc cigaretēm uz Šveici — tās tur uz pusi lētākas," mani mudina brāļi. Šveice te ir kā „stūŗa bode" aiz nākošā ielas līkuma. Dzeloņstiepļu žogi, kuŗi rotāja robežu vēl pirms nedaudz gadiem un kuŗu dēļ (kā zināms no kādas Anšlava Eglīša noveles) — pat tirmdā izdzītajam Salatauram pirms kādiem desmit gadiem, lai Jaungada naktī aizbēgtu uz Šveici, bijusi „jārekvizē" paša Konstances birgelmeistara laiva, ir pazuduši. Vāciešu robežsargi tomēr uzmanīgi izpēta manu Latvijas ārzemju pasi ar visiem tās daudzajiem zīmogiem, ka man rodas pat šaubas, vai maz pie lētajām cigaretēm tiksu. Domāju — ja jau vācieši tik pedantiski, tad, droši, šveicieši būs vēl uzmanīgāki, īpaši tādēļ, ka tieši šo robežas pāreju ziemā esot šķērsojuši arī rumāņu trimdinieki ar visām mašīnpistolēm, kuŗas uz laiku no Rumānijas sūtniecības izsvilināja komūnistus un tā sagādāja Šveicei vēl neizbeigtas nepatikšanas. Esmu maldījies — Šveices robežsargs uzmet ašu skatu Latvijas ģērbonim uz pases vāka un novēl laimīgu ceļu. No „stūŗa bodes" atgriežoties, šveicieši laipni pamāj ar galvu, nejautājot ne pēc pases nedz muitojamā, bet toties atkal vācieši pasi līdz ar pašu iespiesto zīmogu pārbauda vēl rūpīgāk nekā muitnieks manas kabatas.

Tie paši Bodenas ezera švābi abās robežas pusēs, bet kāda izveidojusies atšķirība! Daudz ātrāk atšķirība dažā ziņā gan veidojas arī latviešu starpā. Kamēr treknākās pārjūras zemēs nokļuvušajiem arvien biežāk izsprūk nicinoši vārdi par Vāczemē palikušajiem slinķiem un neuzņēmīgajiem apgādājamiem, tikmēr šejienieši patiesībā ar milzīgu uzņēmību cīnās par savu eksistenci. Varbūt vēl sīvāk kā aizjūrā, un abi brāļi — Roberts un Alfons — viens no iespaidīgākajiem piemēriem.

V. Akacis

LEITNANTS ĢENERĀLA LOMĀ

Montgomerija dubultnieks Gibraltārā

II

Apmācību pēdējā dienā man bija privāta intervija ar ģenerāli. Viņš sēdēja pie galda un rakstīja, bet man ienākot piecēlās un pasmaidīja. Viņš bija mazliet vecāks nekā es, bet līdzība bija apbrīnojama: es jutos tā, it kā es skatītos spogulī. Nebija ne mazākās vajadzības pēc liekām uzacīm, popētiem vaigiem vai kā cita mākslota.

Un viņš drīz vien atrada tematu mūsu kopējām interesēm. Es biju uzaudzis Austrālijā, viņš —tuvējā Tasmānijā. Viņam runājot, es uzmanīgi klausījos, mēģinādams uztvert viņam tik raksturīgās balss skaņas, ko varētu saukt gandrīz vai par spalgām. Viņa valoda nebija izpušķota liekām frazēm; tā pat kādreiz ir raksturota kā sausa un neinteresanta. "Uz jūsu pleciem gul liela atbildība," viņš sacīja, pirms es sāku atvadīties. "Vai jūs esat par sevi drošs?" Kad es kavējos atbildēt, viņš ātri pibilda: „Viss būs labi, par to neuztraucieties." Un viņam piemita tāda spēja iedvest pašpaļāvību, ka no tā acumirkļa manas bailes izzuda.

Pēc dažām dienām kara ministrijā gaisā varēja just saspīlējumu. "Džēms," sacīja pulkvedis Lesters, "tagad ir pienācis laiks priekškara pacelšanai. Rīt pl. 6.30 vakarā jūs pārvērtīsities ģenerāli Montgomerijē. Jūs tiksit aizvests uz lidostu, kur vesela laužu pulka priekšā jūs sēdīsities ministru prezidenta lidmašīnā. Pulksten 7.45 nākamā rītā jūs ieradīsities Gibraltārā."

"Mēs esam darījuši visu iespējamo, lai izplatītu baumas Afrikas piekrastē, ka Montijs brauks uz turieni, lai formētu angļu-amerikāņu armiju invāzijai Francijas dienvidos. Jūs apceļosit visus Vidējos Austrumus, lai šīs baumas pamatotu. Katru jūsu soli nepārtraukti uzmanīs Hitlera aģenti.

Pašreiz nav vairs nekā tāda, ko mēs jums varētu iemācīt. Bet parasti jau nu arī iznāk, ka lietas nenotiek tā, kā tās tiek sākumā plānotas. Tagad ir pienācis laiks, kad jums ir jāpeld vienam pašam. Esiet vienmēr stāvokļa kungs. No šī brīža vecākie virsnieki ir tikai jūsu padotie. Ja pūlis uzgavilē, tad tikai jums."

Nākamajā dienā, kad es vilku mugurā īstu ģenerāļa uniformu un liku galvā slaveno melno baretu ar tanku armijas zīmotni, mani māca smaga sajūta. Bet kad es pieteicos pie pulkveža Lestera pēdējai apskatei, viņš ar mani likās apmierināts.

"Vēl tikai viena lieta", sacīja pulkvedis Lesters un pasniedza man dažus khaki krāsas kabatas lakatiņus ar ģenerāļa Montgomerija monogrammu. Mēģiniet tos aizmirst šur un tur, kur tas vien jums liekas izdevīgāk. Šai spēlē sīkumiem kādreiz var būt ārkārtīgi liela nozīme." Tad viņš saņēma manu roku, to stingri paspieda un aizgāja. Es uzliku savu bareti un savu divu tiešo adjutantu, brigadiera Heivuda un kapteiņa Mūra pavadīts,kāpu pa trepēm lejup.

Ārpusē mūs gaidīja trīs armijas mašīnas. Pie vienas, pie tās, virs kuŗas plivinājās Montija standarts, bija salasījies prāvs laužu pulciņš. Man iekāpjot mašīnā, laudis uzgavilēja, un aizbraucot es viņiem uzsmaidīju Montija smaidu un pamāju Montija sveicienu. "Vecais, labais Montijs" es dzirdēju sakām, un es turpināju salutēt, kamēr man sāka sāpēt roku muskuļi.

Norfolkas lidostā bija jauns laužu pūlis, un lidmašīnas tuvumā bija sastājusies rinda augstāko Anglijas virsnieku, daži no viņiem bija Montija intimi draugi. Mana sirds dauzījās kā motors, bet es sevi piespiedu savaldīties un vingri izkāpu no automašīnas smaidīdams. Brigadieŗa Heivuda pavadīts, es soļoju gar augsto virsnieku ierindu, kamēr tie stāvēja nekustīgā miera stājā. Pēc tam es piegāju pie lidmašīnas apkalpes. "Kā klājas Slī?" es uzrunāju pilotu, "vai būs labs lidojums?" Mēs pārmijām dažus vārdus, pārrunādami meteoroloģisko biroja ziņojumus. Apskatījis lidmašīnas apkalpi, es pakāpos uz lidmašīnas uzejas kāpnītēm, pagriezos un vēlreiz nosveicināju un beidzot ar vislielāko atvieglojumu iekāpu lidmašīnā, priecīgs, ka pirmā pārbaudījumu daļa pagājusi bez klizmām.(Vēlāk man izdevās noskaidrot, ka pie atvadīšanās Norfolkas lidostā neviens no armijas virsniekiem nebija atklājis manu viltību, un kāds, kas Montgomeriju pazina ļoti labi, bija pat pārējiem izteicies, ka "vecais zēns" izskatoties ļoti labi, varbūt tikai mazliet noguris).

Nākamā rītā lidmašīna nosēdās Gibraltārā, un priekškars pacēlās jaunam cēlienam. Aizmugurē pacēlās slavenā Gibraltāra klints. Priekšplānā stāvēja divas virsnieku grupas un vesela rinda automašīnu. Lidostas pūļa starpā bija vairāki spāņu strādnieki, ienaidnieka zināmi aģenti. Es dzirdēju brigadieri Heivudu sakām: "Ļaujiet, lai jūs apskata pēc iespējas vairāki cilvēki... un tad lidmašīnas durvis atslīdēja vaļā. Es pastāvēju acumirkli pilnīgā klusumā, salūtēju un vingrā gaitā soļoju lejup.

Pēc sagaidīšanas ceremonijām mēs braucām pa Gibraltāra ielām spāņu civiliedzīvotāju pūļa aplūkoti. Arī pie gubernātūras nama bija sastājies laužu pūlis, kad mēs tur piebraucām. Goda sardze salūtēja, un Gibraltāra gubernātors sērs Ralfs Īstvuds, vecs Montgomerija draugs, smaidīja izstiepdams savu roku. "Hallo, Montij", viņš sacīja, "ir jauki tevi atkal redzēt." Es biju iemācīts visos sīkumos, kā uzvesties šīs apsveicināšanās laikā un zināju, ka Montijs sēru Ralfu vienmēr sauc pavārdā. "Kā klājas, Rastij?" es apvaicājos, imitēdams Montgomerija straujo valodu, "tu izskaties lieliski." Kad mēs gājām iekšā, es viņu paņēmu draudzīgi zem rokas.

Sērs Ralfs ieveda mani savā darbistabā, paskatījās koridorā, uzmanīgi aiztaisīja durvis un pilnīgā klusumā tikai blenza uz mani. Tikai pavisam lēnām uz viņa lūpām sāka izveidoties smaids, un viņš man silti paspieda roku. „Es to vienkārši nespēju aptvert," viņš sacīja, atguvis valodu. „Mīļais Dievs. Jūs taču esat Montijs!" Acumirklī man jau likās, ka plāni tikuši maiņīti un ka Montijs ir izšķīries braukt pats!"

Man tika ierādīta istaba, un es vienatnē pabrokastoju. Pēc ēšanas es garlaikodamies piegāju pie loga. Nevilus paskatījos augšup, un kāda kustība uz blakus mājas jumta saistīja manu uzmanību. Tur sēdēja kāds strādnieks, un viņš bija pagriezis pret mani kaut ko tādu, kas ļoti atgādināja šauteni! Tas bija ļoti nepatīkams acumirklis, bet kad es ieskatījos ciešāk, es redzēju, ka manas bailes ir bijušas pārspīlētas. Vīrs nemērķēja uz mani vis ar šauteni, bet vienkārši gribēja labāk apskatīt pagarā tālskatī.

Kāds adjutants mani no jauna aizveda uz sēra Ralfa darbistabu, kur pēdējais izskaidroja tālākos gājienus. „Pēc divpadsmit minūtēm jūs ar mani nāksit pastaigāties dārzā aiz mājas. Divi ievērojami spāņu financisti, mūsu paziņas — viņa acis samirkšķinājās — būtu grūti tos saukt par draugiem, nāks šurp, lai apskatītu dažus vecus Marokas paklājus. Tīras sagadīšanās dēļ viņi jūs sastaps dārzā pirms ienākšanas mājā." Viņš paskatījās pulkstenī un, vezdams mani uz dārza pusi piebilda: „Tik ziņkārīga uzbudinājuma pilns es neesmu bijis kopš zēnu dienām."

Saule karsēja pie skaidras debess, mums lēnām pastaigājoties starp puķu dobēm un reizi pa reizei apstājoties, lai pārrunātu dažādus dārzkopības jautājumus. Nogriežoties pa kādu sāneliņu, mēs atradāmies tieši pret mājas kreiso spārnu, un es redzēju, ka strādnieki uz sastatnēm laboja mājas sienu. Viens no viņiem nepārtraukti skatījās man virsū, bet kad es viņam ar tikpat noteiktu skatu atbildēju, pēdējais novērsās un turpināja savu darbu. Tas bija tas pats strādnieks, kas iepriekš bija mani pētījis tālskatī.

Mēs turpinājām savu pastaigu, kad pēkšņi noskanēja dzelzs vārti, un pa centra taku divi vīri, gludi skūtām sejām, trīsdesmitajos gados, tumšos uzvalkos, nāca uz mūsu pusi. „Neuztraucieties, Džēmss," dobjā balsī čukstēja sērs Ralfs, „turiet dūšu!" Izlikdamies, it kā es svešiniekus nemaz nebūtu ievērojis, es sāku runāt par kara ministriju un „plānu 303". Gubernātors piedūra man pie rokas, it kā mani brīdinādams, un es pēkšņi savu stāstījumu aprāvu, izlikdamies ārkārtīgi pārsteigts par svešinieku klātieni. Sērs Ralfs viņus pieklājīgi sveicināja, un viņi pa spāņu paradumam paklanījās. Es tiku iepazīstināts, un viņi abi divi mani uzlūkoja ar neslēptu apbrīnu un respektu. Es biju pieklājīgs, bet attumīgs un runādams turēju rokas sakrustotas uz muguras, ar Montijam tik zīmīgo paradumu. Viens no spāņiem,kuŗa launais izskats atgādināja tipisku dēku romāna spiegu, nepārtraukti urba savas čūskas ačīs manī, kamēr otrs izlikās, ka ir ieinteresēts, ko viņam stāsta sērs Ralfs; bet arī tad es novēroju, ka laiku pa laikam viņa acis nopētīja mani no galvas līdz kājām.

Nobeigumā — Beidzot jāšķiras no ģenerāļa goda

BOSTONĀ...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Savienībā ASV nav atzinušas un ka Baltijas valstu liktenis amerikāņiem ir svarīgs tāpēc, ka daudzi ASV pilsoņi ir cēlušies no Baltijas valstīm. Gubernātors izsaka palāvību, ka jauna brīvības diena aiz jūŗas drīz ausīs un lūdz Dievu, lai arī lietuvju, latviešu un igauņu tautas drīz tiktu atbrīvotas no brutālās komūnistu tirannijas.

Mācītājs V. Freimanis teica iespaidīgu svētrunu ar brīdinātāju vadmotīvu: „Nemiet vērā laiku: laiki ir launi." Laikā, kad mūsu tautas dzīvība ir vislielākās briesmās, mācītājs V. Freimanis dedzīgi aicināja trimdiniekus atbrīvoties no garīgā samulsuma, vairāk un patiesāki domāt un lūgt par Latviju, jo pašreiz trimdinieki vairāk un vairāk līdzinās gājuputniem, kas mājās vairs nepārnāks.

Mācītājs Nik. Ozols aizlūdza par aizvestajiem, mirušajiem un dzīvajiem.

Garīgajā koncertā piedalījās A. Gēliņš ar bazūnes solo, vīru dubultkvartets Tēvija diriģenta J. Ansberga un Bostonas latviešu koris Līga diriģenta J. Austruma vadībā ar D. Cimzes, A. Kalniņa, E. Melngaiļa, Jāņa Mediņa, J. Norviļa, H. Berino un Br. Skultes dziesmām. Pie ērģelēm bija J. Spalviņš.

Labi apmeklētais sēru akts izskanēja ar V. Lamberga īsu ticības apliecinājumu Latvijas brīvībai un mājās pārnākšanai, kam sekoja lielā pacilātībā nodziedāta Latvijas himna. V.

M. TŪTERES AUDZĒKŅI GATAVOJAS KONCERTAM

19. JŪNIJĀ SV. TRĪSVIENĪBAS BAZNĪCAS ZĀLĒ TORONTO

Katru pavasari centīgā latviešu jaunā audze, kam skolu mācības gadu noslēgumā cītīgi jāmācās skolu pārbaudījumiem, tomēr rāda savus darba augļus arī mākslas studijās.

Svētdien, 19. jūnijā, pkst 6.30 vakarā, Sv. Trīsvienības baznīcas zālē savu kārtējo audzēkņu vakaru rīko arī brīvmākslinieces Martas Tūteres klavieru studija. Pati studijas vadītāja, iestāta par gaidāmo vakaru, dod mazliet sentimentālu atbildi: „Neticami ātri aizskrējis atkal viens gads, un, lūkojoties atpakaļ, gandrīz negribas ticēt, ka kaut kas pagūts!"

Tomēr aizvadītā mācības gadā daļa audzēkņu pakāpušies ne tikai par vienu bet pat vairākām gatavības pakāpēm uz augšu. Viena skolniece, kas sākusi mācīties pagājušā vasarā, paspējusi gada laikā pabeigt pat 4 gatavības pakāpes. Daļa audzēkņu izturējuši arī pārbaudījumus mūzikas teorijā pie Toronto konservātorijas. Šeit jāatzīmē, ka pie konservātorijas izturēts pārbaudījums mūzikā kopā ar teoriju par astoto gatavības pakāpi var aizstāt vidusskolu beidzot vienu priekšmetu.

Studija pēdējā laikā īpašu vērību pievērsusi arī ansambļa spēlei, un audzēkņu vakarā būs dzirdami divi Haidna trio. Tāpat daži audzēkņi vingrinājušies klavieru pavadījumos. Tā vakarā piedalīsies kāds mazs vijolnieks ar 8 gadus vecu pavadītāju. Daudzi studijas audzēkņi ar labām sekmēm piedalījušies Kivani festivālā un Kanadas Nacionālās izstādes mūzikas festivālā, vairākos latviešu sarīkojumos un kanadiešu skolu vakaros.

M. Tūtere uzsver, ka visiem vēl priekšā nopietns darbs, kur bieži vien jālūdz arī vecāku palīdzība, jo bērni vēl paši neapzinās šī darba saldos auglus, kas sasniedzami tikai sūrā darbā. Tāpat dažs audzēkņa progresē straujāk sākumā, dažs saņemas tikai pēc laika. „Tomēr par ikviena atsevišķa audzēkņa sekmēm pagājušā darba posmā lai spriež klausītāji paši," saka studijas vadītāja.

Videvuds Klava

VAKARA GLEZNA

No pakalniem aiziet gaisma,
no ielejām krēsla aug,
dzelmainiem dziļumiem pāri
bezgaiņu laivas slīd
sidraba burām.

Tūkstoši putnu
paslēpj galvas aiz spārniem,
kamēr tumsā un klusumā
pumpuros ziedi plaukst.
Un augšā
atveras pasaules acis.

Tici un zini:
skaistums paliks,
kad tevis vairs nebūs.

Latviešu mūzika radiofonā

„Songs of my people" pēdējais raidījums, piektdien, 10. jūnijā bija veltīts latviešiem. Tā kā CBC raidījumus pārraida 88 raidstacijas Kanadā un arī dažas lielās ASV radio stacijas, tad šo latviešu raidījumu klausītāju skaitu var rēķināt vairākos miljonos.

Par paskaidrojumiem bija rūpējies Jans Rubešs, kas pastāstīja par latviešu parašām, par Jāņu svinēšanu un par dziesmu svētkiem, atzīmējot, ka pēdējos brīvās Latvijas dziesmu svētkos 16.000 dziedātāju kopkora koncertu klausījušies pāri par 100.000 klausītāju. Dziesmu un deju instrumentāciju orķestrim bija sagatavojis raidījuma vadītājs I. Romanoffs. Protams, latviešu mūzikiem, droši vien, būs šis un tas iebilstams, bet zinot, ka programmas sagatavošana notiek ārkārtīgā steigā un jāapmierinās tikai ar vienu vai divām mēģinājumiem, jāatzīst, ka „Song of my people" raidījumu vadība savu darbu veic tiešām labi.

Programmu ievadīja lieliskais čechu bass Jans Rubešs ar līgo dziesmām. Viņa latviešu izrunā bija laba, un nevainojami skanēja — līgo. Rubeša līgo dziesmas noslēdza divas kora dziedātas Jāņu dziesmas. Raidītāja koris, kā zināms, ir tikai 9 dziedātāji — nelatvieši. No latviešiem latviešu tautas dziesmu saviržnējumu jauki dziedāja Maiga Jēkabsone-Dežardēn, nodziedot ar Janu Rubešu arī duetu: Kur tu augi daiļa meita. Tenors Ž. Zentiņš ar baritonu P. Geistautu dziedāja H. Berino duetu — Te bij laba saimeniece. Berino duets tika dziedāts pirmo reizi. Orķestris raibā virknē spēlēja latviešu tautas dejas un Emila Dārziņa Melancholisko valsi. Programmu noslēdza koris ar tautas dziesmām — Ganiņš biju, ganos gāju un Seglo, māsiņ, kumeliņu.

Raidījuma vadība — I. Romanoffs un Jans Rubešs ar latviešu raidījumu ir apmierināti un izsakās, ka viņiem līdz šim nepazīstamā latviešu mūzika ļoti patikusi. „Tikai" — piezīmē I. Romanoffs „neesiet slinki un rakstiet CBC, ka jūs šādi raidījumi interesē, no šīs jūsu aktīvitātes ļoti atkarīgs nākošais raidījums.

„Songs of my people" adrese: Canadian Broadc. Corp. 354 Jarvis St., Toronto, Ont.

Vēstules var rakstīt arī latviešu valodā.

*

„Songs of my people" raidījumā piektdien, 17 jūnija programmā būs italiešu, īru, čechu un vācu mūzika un dziesmas. Jans Rubešs dziedās vācu pazīstamo dziesmu Der Lindenbaum un čechu dziesmu — Zuzička, bet italiešu tenors Wilban Mc Grath, kas nesen CBC operas Otello raidījumā dziedāja Otello partiju. dziedās divas italiešu un vienu īru dziesmu. Orķestris spēlēs italiešu Tarantellu, rumāņu deju Hora Spikato u. c. tautas dejas.

Televīzijas programma bez sludinājumiem

Televīzijas raidījumi, kas bagātīgi piesātināti ar komerciāliem sludinājumiem, vienmēr bijis piedauzības akmens daudziem skatītājiem, it sevišķi tiem, kuŗi nākuši no Eiropas. Tagad Paramount Pictures, Inc. paziņojusi, ka tā drīzumā sāks raidīt programmu bez sludinājumiem, bet par to būs atsevišķi jāmaksā. Techniski tas būs izkārtots tā, ka pa vienu un to pašu kanāli noraidīs A un B programmu. Uzgriežot minēto kanāli kļūst redzama programma B ar sludinājumiem, bet iemetot aparātā naudas gabalu programma B pazūd un tās vietā stājas programma A, bez sludinājumiem.

200.000 PĒDU DAŽĀDU PRIEKŠNESUMU SKAŅU LENTĀS

Skaņu studija Daina Čikāgā veidojas par nopietnu kultūras faktoru

Pirms trim gadiem kādos Čikāgas latviešu bērnu svētkos mēs dzirdējām ērģeļu mūziku un dziesmas, ko raidīja Vernera Rūvalda skaņu aprāti, un pēc tam visu šo laiku esam varējuši vērot šī fonotechnikas entuziasta aktīvitāti un centību: telpā vai brīvā dabā, kur tikai noticis kāds sarīkojums, viņš vienmēr bijis klāt ar saviem aparātiem, gan ieskaņojot valsts svētku aktus, koncertus, runas, gan sarīkotājiem izpalīdzot ar skaņu pastiprinātājiem, papildinot programmu vai sniedzot deju mūziku. Tā ir radies uzņēmums, kas saucas Skaņu studija Daina, kur Rūvaldam jau 2 gadus ir sabiedrotais Richards Spuris, kuŗš izkārto studijas komerciālās lietas un korrespondenci.

Avīžniekam jādzīvo un jādarbojas tā, lai viņš, pēc Kanta mācības, jebkuŗu brīdi atrastos sabiedrības riciņā, un kad Rūvalda kompaņons, saticis mani Hull House teātŗa izrādē, pastāsta par Dainas darbību un nodomiem, tad jau nākamajā rītā ierodos viņu studijā, 8332 S. Clintot, Berwyn, Ill.

Kad Verners Rūvalds mani ir iepazīstinājis ar dažādiem skaņu aparātiem, kuŗu kopvērtība esot ap $4.000,-, kad esmu redzējis skaņu lenšu rituļiem piekrautos plauktus, kur esot ieskaņots 200.000 pēdu dažādu skaņu priekšnesumu, starp tiem arī 1. latv. Dziesmu svētku koncerts (šis ieskaņojums gan neesot sevišķi labi izdevies) un nupat notikušie Milvoku novada Dziesmu svētki (ieskaņojums izdevies ļoti labi), tad man ir jautājums, ko Daina pašlaik varētu tautiešiem piedāvāt, un tad ir labu laiciņu ko paklausīties:

Dainas koris, diriģente E. Freimane, Toronto — ilgi spēlējošā plate ar 9 dziesmām;

Diždancis — plate ar 6 tautas deju dziesmām;

Dubultkvartets Kalvis — 12 dziesmu lentā, 5 no tām iegrieztas platē;

Boriss Piekalnītis — plate ar 5 dziesmām, vairākas operu ārijas lentā, 5 no tām iegrieztas platē;

Valdemārs Salna, trio pavadījumā, — plate ar 2 deju dziesmām;

Ludmilla Sepe, Herta Lūse, Ksenija Brante — dziesmas skaņu lentās;

Osvalds Uršteins — K. Skalbes nopietnā dzeja un J. Jaunsudrabiņa tēlojumi no Baltās grāmatas;

Milda Zīlava — J. Jaunsudrabiņa Piemini Latviju, lentā;

„Vēl dzīvos Latvija," dziesmu un dzejū vītne, K. Baltpurviņa režijā, mūzikālajā daļā B. Piekalnītis, Ks. Brante un Ed. Ramata koris, otrā daļā Z. Lazdas Man svešumā taujāja kāds — Emmas Skujiņas un Kārļa Dzeldes izpildījumā;

R. Blaumaņa — Zelta kupris, skaņu lentā, bet uz pasūtinājuma var dabūt skaņu platēs;

Ed Ramata koris — Pūt, vējiņi, lentā;

R. Blaumaņa — No saldenās pudeles, fragments K. Lagzdiņa un O. Parņicka izpildījumā, lentā.

— Vai jūs savā studijā izgatavojat arī skaņu plates? — jautāju Verneram Rūvaldam.

— Jā, iegriežam, mums ir visas vajadzīgās ierīces, kā jūs redzat, plate pēc tam tiek galvāniskā ceļā apstrādāta, tad tiek izgatavota mātrice, presēt, saprotams, dodam kādam lielākam uzņēmumam. Matrice ir dārga, lai atmaksātos, jāizlaiž vismaz 250-500 plašu. Mēs gan paralēli skaņu platēm, ieteicam tautiešiem skaņu lentas, jo tām attiecībā pret platēm, ir vairākas priekšrocības, kā piemēram: 1) nemazinās kvalitāte; 2) var dot garu programmu; 3) no lentas katru ieskaņojumu var nodzēst, un tad, ieskaņojot ko citu, atkrīt maksa par materiālu; 4) skaņu lentai ir labāka kvalitāte nekā skaņu platei.

Mēs jau varam tautiešiem piedāvāt 5 vai 6 skaņu lenšu programmas, kuŗas var arī individuāli iegriezt platēs.

— Kāda rakstura ieskaņojumi tautiešus visvairāk interesē, Rūvalda kungs?

— Pašlaik tautiešus interesē vieglā deju mūzika, pieprasa arī tautas dejas, labprāt grib paklausīties Melancholisko valsi. Mēs viņiem dosim latviešu salonmūziku.

— Vai jums nevajadzētu padomāt par dialogiem ar aktuālu tematiku?

— Esam jau padomājuši, mūsu „runātā vārda plānā" bez lugām un deklamācijām paredzētas arī aktuālitātes, tikai jāatrod rakstnieks, varbūt aicināsim Drūmo.

Dainas darba plānā ir paredzētas arī programmas latviešu skolām, ir nodibināts kontakts ar ALA's Izglītības nozares vadītāju M. Celmu, kuŗš šai jautājumā ir ieinteresēts, ir jau ieskaņots skolotāja H. Kreicera referāts par Ērgļiem, tāpat par Daugavu.

— Esam uzņēmuši divas pasaku lugas — pastāsta V. Rūvalds — Sarkangalvīti un Ežulīti, varam jau piedāvāt arī Maiju un Paiju. M. Celms šāda veida mācības līdzekļus atzīst par ļoti vēlamiem, un mēs tos sagatavosim pēc viņa norādījumiem.

Daina skaņu lenšu aparātus — uzņemšanai un noraidīšanai — drīz piedāvās par ļoti lētu maksu, sākot ar $100,-, un skolām vai organizācijām būtu ieteicams tos iegādāties.

Jāpiezīmē, ka visas Čikāgas latv. radioprogrammas, ko jau vairāk nekā 2 gadus esam klausījušies arī ieskaņotas Dainas studijā un, visos raidījumos, nevienu neizlaižot, esam dzirdējuši Vernera Rūvalda balsi, jo viņš ir Čikāgas radiofona spīkers.

K. K.

1. r. no kr.: Tutta Hamalainen, pianiste Edite Timermane-Ozola, Erna Bērziņa-Ošiņa, Edīte Erta. Stāv: Velta Ozoliņa, Vija Kačerovska, Vita Kristapsone, Māra Innusa, Maiga Egle.

JAUNĀ BALETA AUDZE RĀDA SASNIEGTO

Sestdien, 11. jūnijā līdz pēdējai iespējai pārpildītā sv. Andreja baznīcas zālē notika bij. Latvijas Nacionālās operas baleta skolotājas Ernas Ošiņas-Bērziņas baleta studijas otrais atklātais audzēkņu vakars.

Vakara labo izdošanos lielā mērā sekmēja pianiste E. Timermane-Ozola, māksl. K. Bērziņa dekorācijas, skatuves meistars V. Turķis ar palīgu R. Purvu un apgaismotājs A. Strucis.

Visas plašās programmas choreografiju bija devusi pati studijas vadītāja, par šo darbu saņemot daudz pelnītu atzinības vārdu.

Nevar neatzīmēt arī lieliskos kostīmus, kam, bez šaubām, baleta mākslā ir ļoti svarīga nozīme. Par tiem bija rūpējusies pieredzes bagātā baleta kostīmu meistare E. Šteine.

Plašā programma bija sadalīta 3 daļās, piedaloties ap 20 audzēknēm vecumā no 6 līdz 17 gadiem. Uzstājās audzēkņi, kas mācījušies tikai 1 gadu, un arī tādi, kam šis ir jau 5. mācības gads un kas spējuši grūtajā baleta mākslā sasniegt tādu līmeni, kad var jau sākt runāt par baletu tā īstā izpratnē.

Kamēr studijā stundas notiek tikai 2 līdz 3 reizes nedēļā, Nacionālās operas baleta audzēkņiem bija jāstrādā katru dienu un arī tad bieži vien uz skatuves varēja nokļūt tikai apdāvinātie audzēkņi pēc 6 līdz 7 sūra darba gadiem. Tāpēc jaunie baleta censoņi jābrīdina, ka vēl tiem stāv priekšā daudz darba, un sekmes atkarīgas ne tikai no skolotājas, bet arī no pašu neatlaidības un strādāt gribas.

Programmu ievadīja mazāko audzēkņu grupa ar E. Ošiņas bērnu baletu — Diendusas ciemiņi, kuŗā dejoja Irene Briede, Sarmīte Kristiņa, Brigita Ječkalēja, Edīte Erta, Zane Kalniņa, Juta Rebāne, Edīte Podniece un Inese Rejnieka. Šuberta mūziku baletam aranžējusi bija pianiste Edīte Timermane-Ozola, kas ļoti veikli veica arī visus klavieru pavadījumus.

Sīkāki nepieskaroties atsevišķo lomu dejotājiem, ir jākonstatē, ka dejas bija rūpīgi iestudētas, un jaunās dejotājas apliecināja labu ritma izjūtu un veica savu uzdevumu bez kļūdām.

Otro daļu ievadīja Brigita Ječkalēja, Edīte Erta, Sarmīte Kristiņa un Daina Erdmane ar Grīga Pavasaŗa atmošanos. Ļoti labs bija Čaikovska Rožu vālsis, kuŗu dejoja studijas sekmgākās audzēknes — Maiga Egle, Velta Ozoliņa, Vija Kačerovska, Vita Kristapsone un Māra Innuse. Patika M. Egles un V. Kačerovskas Leo Delība Pičikato un Intas Silietes un Dainas Erdmanes Ziņkārīgā Pjereta. Trešā daļā laba bija Veltas Ozoliņas Austrumu deja, Vijas Kačerovskas dejotā Mazurka. Šķiet, ka pagaidām studijā vistālāk tikusi apdāvinātā Maiga Egle, kas jauki sevi parādīja Čaikovska Variācijā un I. Albenīca Spāņu ieskaņā.

Plašo programmu noslēdza par tradiciju kļuvušais uzvedums — Mūs' māsiņa pūru dala ar J. Vītola un J. Kalniņa mūziku un Kārļa Bērziņa dekorācijām. Dejotājas bija Maiga Egle, Vija Kačerovska, Velta Ozoliņa, Vita Kristapsone, Māra Innuse, Inta Siliete, Dace Viduļa, Daina Erdmane un Valda Roze.

Kopsummā, vērtējot, padarīto ir jākonstatē, ka gada laikā daudz kas paveikts, par ko var būt apmierināta kā studijas vadītāja, tā bērnu vecāki un arī skatītāji. Darbs dara meistaru — ir veca paruna, un gribas ticēt, ka jaunie dejotāji sākto darbu turpinās ar dubultu enerģiju, kas ir labākā garantija nākotnes sekmēm. Cerēsim, ka jaunā latviešu baleta mākslinieku saime kādreiz varēs ieņemt redzamu vietu jaunajā Kanadas baletā.

Daudzas dejas bija jāatkārto, un audzēknes savu skolotāju beigās pelnīti sumināja ziedu klēpjiem.

Foto studija Luna bija gādājusi par skaistām programmām un uzņēmumiem.

Rež. O. Uršteins cietis nelaimes gadījumā

Pēc ļoti labi apmeklētās Sandras slimnīcā, kur izdarīja rentgena uzņēmumu un operāciju, kas ilga apmēram vienu stundu. Cietušā stāvoklis pagaidām bažas nerada, taču slimnīcā viņam vajadzēja pavadīt apm. vienu nedēļu. Ansambļa turnejas gaita ar to pagaidām pārtraukta; vispirms tika atsaukta 14. jūnijā Klīvlendā paredzētā izrāde. Pārējie ansambļa dalībnieki pirmdien atgriezās atpakaļ Nujorkā.

Grand Rapidos izrādes apmeklētājiem, kuŗi bija ieradušies kuplā skaitā, naudu izmaksāja atpakaļ.

V. Z.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

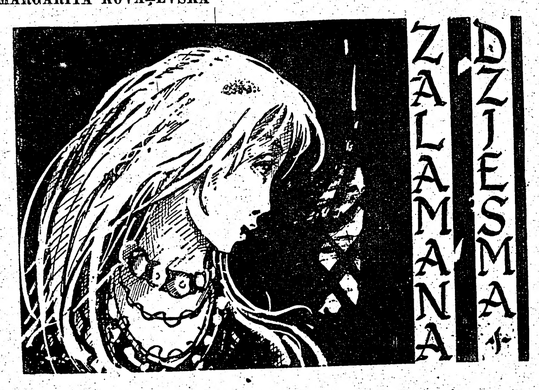

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

3. NODAĻA

(17. turpinājums)

Marija brīdi glaudīja kaķi, pagrozījās gar pulksteņiem, un, kad Putnu mammas galva novēlās uz krēsla atzveltnes un mutē iesīcās snaudu pievarētā elpa, viņa atsēdās iepretī krāsnij uz lādes.

Lādi klāja zvaigžņu raksta sega. Dzeltenas un bāli zaļas zvaigznes. Pasaku sega! Virs galvas uz plaukta taisniem kakliem, sveču lāsteku cepurēs, mirdzēja daudzžuburu svečturi, no rotu kārbas lejup nokarājās dzintara krelles.

Marijas acis izplētās un aizsapņojās. Krūtīs runāja Gaura balss:

„Labvakar, kaimiņiene. Kā, lūdzu? Saule jau Rīgā, apvārsnī sārti mākoņu torņi... Iedegas ielu spuldzes, ieklunguro klavieres, vijoļu čīgas... Uzplaukst nakts taureņu meitenes. Kaimiņien, tā ir nodevība! Rītvakar — rītvakar. Rītva-kar..."

Tāds rītvakara vakars neatnāca. Pārbrauca Putnu mamma, nedrošuma sajūtā pacēla žogu vēl augstāku. Bija jāuzmanās. Naudiene, Dievs vien zina, par ko, murkšķēja Putnu mammas kreisajā ausī, Penduliene visās dienās redzēto, dzirdēto un darīto atstāstīja labajā.

Marija pina, atpina un atkal pina matus:

„Kaimiņien, runājiet stiprāki... Kas tas ir tāds — nē? Pārmaiņas pēc sakait — jā. Jūs nervozējat? Jūsu balsī svētas baiļes. Jukāns bīstamāks velns — ar ragiem... jums jāsamierinās ar Edmundu."

Ārā pamazām dzisa Zaļās Ceturtdienas gauži parastā ikvakara gaisma. Nerēja suņi, vistas bija aizgājušas gulēt, vējš vilkās gar mājas stūriem, noplacis un bez spēka.

Marija pamāja galvu: „Ar labu nakti, Zaļā Ceturtdiena, tu šodien biji man laba."

Viņai laimējās pēc vairāku dienu veltas gaidīšanas atkal redzēt Gaurus. Abi brāļi, plecu pie pleca, sēdēja ratos starp tukšām piena kannām, krusa kapāja viņu muguras, skandināja vākus un zirgs auļoja ar krēpēm kā vēja spārniem. Marija tajā brīdī tupēja mājas ceļa galā vītola dobumā un, kaut lielceļu varēja labi pārskatīt, pati brāļu acīm bija slēpta. Tikai viņu ratu riteņa tālu sviesta dubļu pika trāpīja vaigu. Viņi aizdrāza ar auriem un smiekliem uz pusēm, aizrāva sev līdzi arī krusas mākoni, un pēc tam spīdēja saule. Spīdēja ar stariem kā laimē izplestām rokām.

Marija izbāza galvu no dobuma un sauca: „Saki, saule, kas tev mīļāks? Edmunds? Varbūt Jukāns? Kuŗš no viņiem bija Edmunds?"

Un cik valdonīgi dārdīgas bija viņu balsis! Cik platas viņu mutes.

„Kaut viņi mani aprītu!"

Šajā brīdī Putnu mamma nokrekstējās un teica: „Panāc šurpu. Izstāsti man, kas tavas domas velk cilpā, kas tavas acis velk caur logu stikliem? Ar ko tava mute sačukstas? Ārā jau stipri sakrēslojis, nav nekā skatāma."

Marija nolieca galvu.

„Man jāzina, es gribu zināt, kur tavas domas. Mosties!"

Marija noslīdēja no lādes: „Tepat — istabās..."

„Jā, jā. Tepat istabās. Panāc šurpu un skaties. Šeit ir viena Lieldienu karte, pirmā pēc daudziem, daudziem gadiem. Es viņu ilgi pētīju. Skaidri rakstīts: „Priecīgus svētkus un mācaities smaidīt." Paraksts ar gudru ziņu nav salasāms. Kas to sūtījis?"

„Nezinu."

„Bet es zinu! Kāds, kam patīk glūnēt pāri žogam, suņa dabā ošņāt, plēsīga vanaga acīm vērot dzīvu ēsmu. Vīrietis tas ir! Kāds pilsētas dīkdienis. Ar tādiem kundziņiem svētku laikā pilni lauki. Bet varbūt kāds garāmbraucējs, izputēju memmes dēls, kas dzirdējis tavu bagātību, vārgumu, varbūt pat tavu drīzu galu. Luncina asti. Kāpēc sarāvies? Jā, luncina asti, lai aprītu treknumu. Kaulus ieraks zemē. Vai kur dzirdēts — mācaities smaidīt! Kam tu nemācēji smaidīt?"

„Nezinu..."

„Smaidīt! Padauzas smaida. Sargies tu man! Uzlipināšu mutei plāksteri. Maisu uzmaukšu galvai!"

Tie gan bija Putnu mammas tukši draudi, bet viņa ar tiem neskopojās. Viņai pat šķita, ka tie nav vēl pārāk stipri Marijai, kas visu ziemu nakts miegā locīja aizdomīgās dziesmas par jasmīnu smarzām un Ziemassvētku rozēm. Tieši tā, nepar jasmīnu smarzām un Ziemassvētku rozēm. Tieši tā, nepar jasmīnu smarzām un Ziemassvētku rozēm. Tieši tā, nekad par daudz atkārtoti biedi meitenei, kas, tāpat kā šovakar, grozīja diendienā acis mākoņos, bet neiegrozīja tās lopu bagātajās kūtīs, klēts pilnajos apcirkņos.

Putnu mamma nopūtās: un nekad par daudz teikts... jā, vai viņa kādreiz iedomāja paņemt rokās zosi, pačamdīt un novērtēt tās svaru? Nē, Viņa mutējās ar zosīm! Kā kurlā Žedās. Viņa dūdoja: „Manas mīlules," un raudāja, kad Mārtiņos lika galdā brūnu cepeti. Neēda!

Un šovakar — viņa noslauka lādei putekli, paglauda segu un uzsēstas vērpt sapņus — ne dziju! Zeķu adiklis — kā peļu mātei midzenis. Un, nupat, vai viņa neredz tīšu prātu zeķ

BRUNO PURINS
BIEDRS TORONTO NEKUSTAMO ĪPAŠUMU TIRDZN. APV.
Latviešu aģents nekustamu īpašumu pirkšanas-pārdošanas lietās
Sagādāju aizdevumus līdz $3.000 par 3% gadā

BIROJĀ OL 3516 MĀJĀS WA 1-2226

$800.00 IEMAKSA 9 istabu savrupmājai, pilnīgi mēbelēta, ieskaitot elektrisko leduskapi, modernu plīti, klavieres utt. Eļļas apkure un garāžas iespējas. Pilna cena $13.000.

O. E. CARSON LTD.
1245 ST. CLAIR AVE., W., TORONTO
Viens no lielākiem realtoriem Toronto
5 biroji, 100 aģentu, mūsu sludinājumi 15 laikrakstos dos jums
ātrus rezultātus pērkot vai pārdodot

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED
1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO
1955. g. Meteor, Mercury un Lincoln
vieglās automašīnas nelielā izvēlē.
Visu firmu lietotās vieglās un smagās mašīnas
Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel.: darbā OL 7531, mājā HU 8-1488

LATVIJAS MODERNĀ SPIESTUVE AMERIKĀ TORONTO
Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:
laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, žurnālus
Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalifi. cēti amatnieki ar praksi
SPIESTUVE: 154 St. PATRICK ST., TEL. EMpire — 3-3239
KANTORIS: 123 HURON ST., TEL. — EM 8-0792
Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto trīs dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa.

Piezvaniet EM 8-7000 un pasūtiniet
SVAIGI ŽĀVĒTUS ZUŠUS
5—10 mārciņām ā 60c
10—15 mārciņām ā 55c
15—50 mārciņām ā 50c
50 un vairāk mārc. ā 45c
Konservētus nēģus 10 oz. 90c
„ žāvētus zušus 1lb. 80c
„ zušu galertu 1 lb. 80c
Exclusive Delicatessen Co.
10 Widmer St., Toronto, Canada

ALFREDA BURTNIEKA
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA ČIKĀGĀ
pieņem visāda veida apdrošinājumus, kā: veselības, auto, māju, dzīvokļu iekārtu utt.
Biroja adrese: 4936 W. Henderson St., Chicago 41, Ill. Tel.: AVenue 3-3529
Licencēts Illinoijas un Viskonsīnas valstīs

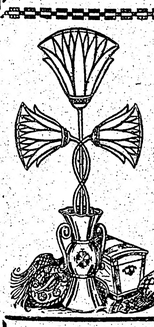
Jāņu nakti nepazinu,
Kura sieva, kura meita.
I sievām, i meitām,
Visām ziedu vainadziņi.
Jāņu zāles, Jāņu vainagi, alus kausi.
Lotus puķu veikalā
802 BATHURST St. pie Bloor, KE 3884, Toronto
LOTUS

RADIO UN TELEVĪZIJAS TECHN. A. EGLĪTIS
62 LANGLEY AVE, Toronto Tel. RI 6477

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792, pie Grace

IECEĻOŠANAS, IZCEĻOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legālizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

Auto mēchaniķis
ar 15 gadu praksi
brīvā laikā labo mašīnas, uz vēlēšanos ierodas mājās. Zvanīt tel. — RI 2024, Toronto (373)

V. GRIĶIS
KLAVIERU SKAŅOTĀJS UN LABOTĀJS.
Padomi klavieru pircējiem.
Tel. RO 6-2584, Toronto

Latviešu apavu darbnīca. Īpašnieks K. RUĢELIS
CARMEN CUSTOM MADE SHOES
Pagatavo dāmu un kungu apavus. Izlabo un krāso apavus, rokas somas, portfeļus un citus ādas priekšmetus. Tautiešiem darbus vērtībā virs $2.00 saņem un piegādā mājās. Pilsētas rietumos dzīvojošiem, ieskaitot Westonu un Mt. Dennis, ik vakarus.
Austrumos dzīvojošiem sestdienās. Darbus lūdz pieteikt
2526 Eglinton Ave, W. (pie Keele ielas) Toronto, tel. RO 2-2526
IZGRIEZT tel. RO 2-2526 UZGLABĀT

ARNOLDS BĒRZIŅŠ REAL ESTATE
Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario. Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas; slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.
227 Lauder Ave (pie St. Clair Ave), LA 6569
Pārstāvis: JĀNIS VEISS, EM 8-7385

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
MODERN DELICATESSEN
231 Danforth Ave, Toronto, tel. GE 3331, mājās tel. RI 4650
Piedāvāju lielā izvēlē: dažādu šķiršu gaļas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Market, Central Meat Market, Šneidera u. c. uzņēmumiem. Visādu šķiršu maizi, latviešu gaumē ābolkūkas un dažādu citu šķiršu kūkas pēc izvēles, pagatavotas no latviešu amata meistara. Lielā izvēlē: delikateses, importēti zivju konservi, Šveices un Dānijas sieri, kā ar žāvēti zuši un laši. Piena produkti — Kanadā pazīstamie Silverwood ražojumi.
Dabūjams viss, kas vajadzīgs aukstam galdam
ZELMA BELTE

O. E. CARSON
Ltd., Realtor
A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121
AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ
HIGH PARK — CONSTANCE rajonā liela 8 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja ar 3 istabu pagraba dzīvokli, 3 virtuves, ūdens-eļļas apkure, dārzs un garāžas iespējas. Izmaksāta māja. Iemaksa $5.000, pilna cena $18.500.
BATHURST — DUNDAS rajonā $1.900 iemaksa, 8 istabu dubultķieģeļu mājai. Pilna cena $13.500. Atlikums viena atklāta obligācija uz 10 gadiem.

GERALD H. MARSDEN
Advokāts un notārs
6 Adelaide St.E. Room 809
EM 6-9614
runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
īgaunu jurists,
mājās MA 0141, Toronto

N. ŠVĀNEBACHA deju studija

175 College St., tel. WA 1-4318
TORONTO
Fokstrots — Angļu valsis, Vīnes valsis u. c.
Samba — Rumba — Mambo.
Privātstundas: pieteikšanās un informācija katrā laikā

ELZA PĒRKONE
Kopj: seju, galvas ādu, matus; izņīcina: liekos matiņus, sarkanās dzīslīņas, kārpas, uz visiem laikiem.
Sniedz padomus visos kosmētikas jautājumos un piemēro tieši jums domātos preparātus.
Diatermija. — Elektrolize. — Galvanizācija. — Kalnu zaule Matu, uzacu un skropstu krāsošana. Ilgviļņi.
Pieprasiet mūsu cenrādi
AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE
61 Charles St., W., Toronto, tel. WA 1-9011

VENUS
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
231 Roncesvalles Ave.
(pie High Park Blvd.)
OL 4645, Toronto
Ziedu sakārtojumi kāzām un citiem gadījumiem, kā arī: griezti ziedi, podu puķes, greznuma stādi. Dabūjami: Latviskie izstrādājumi, keramika, latviešu laikraksti. Latviešiem atlaide

MĀJU PĒRKOT mūsu pārstāvis P. AVOTIŅŠ
sniegs jums laipnu un izsmeļošu informāciju visos attiecīgos jautājumos. Palīdzam sagādāt naudu iztrūkstošai iemaksai.
MĀJU PĀRDODOT,
bez atlīdzības novērtējam jūsu īpašuma tirgus vērtību un dodam padomus obligāciju pagarināšanas jautājumos.
AL. GARBENS, Realtor
Member of Toronto and Ontario Real Estate Board
1611 Bloor St. W. Toronto, LO 2738 vai LA 8772

Par pazemināto maksu
$1.25
KĀRĻA LAZDIŅA
B. Sc. (Com.)
SANSKRIT-LATVIAN WORDS
Interesanta un pamatota viela dziļām pārdomām par mūsu tūkstošiem gadu veco un ievērojamo pagātni.
Galvenie nodaļījumi:
Sociālā iekārta, Amati, Būvniecība, Zemkopība, Reliģija, Rīgas nosaukuma atrisinājums.
Grāmata saprotama arī angļu valodas nepratējiem.
Glīts izdevums, piemērots dāvināšanai
DABŪJAMA
DV KANADAS GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont.

LEASIDE ESSO GARAGE
928 Millwood Rd. Leaside, tel. HU 8-5152
(pie Laird Dr.)
IMPERIAL ESSO PRODUKTI. LATVIEŠIEM ATLAIDE
Pilnīgi vieglo un smago auto remonti. Smērēšana un eļļas maiņa. Pirmklasīgs un garantēts darbs. Ļoti mērenas cenas
Atvērts no pl. 7 rītā līdz plkst. 7 vakarā
Laimons MAROVSKIS Laimons ALDERS

HERMAŅA KLIGERA
FOTO STUDIJA

1 First Ave, Toronto, Ont.
RI 5697 — HA 9908
(Gerrard — Broadview)
Portreti, kāzu, dokumentu un krāsu uzņēmumi. Attīstu un kopēju arī amatieru darbus

SŪTĀM MEDIKAMENTUS UZ LATVIJU
GALDIŅA APTIEKA
19 St. Johns Rd., Toronto (pie Dundas)
Tel. RO 2-9543

IEGULDĪJUMS ASV UN KANADAS RŪPNIECĪBĀ
joprojām ir visizdevīgākais un pievilcīgākais. Pēdējo 18 mēnešu laikā jūsu ieguldījuma vērtība būtu pieaugusi par apm. 30%, saņemot vismaz 6% dividendes. Ieguldījumu fondi, pateicoties augstvērtīgai finanču speciālistu vadībai, dod drošu un nemainīgu ienākumu, sevišķi piemērotu mazajam ieguldītājam.
KING MERRITT & Co., Inc. svešvalodu nodaļa izsūta jums katrā laikā informāciju par ieguldījumu fondiem latviešu un angļu valodā, bez kādām saistībām no jūsu puses. Iesūtot izpildītu kuponu, jūs spersit svarīgu soli jūsu financiālās nākotnes plānošanā, līdzīgi daudziem citiem Kanadas latviešiem.
Vārds ..... King Merritt & Co, Inc.
Uzvārds ..... Foreign Language Department
Vecums ..... 1701-16th Street, N.W.,
Adrese ..... Washington 9, D.C.
..... U.S.A.

Licencēta auto skola BALTIC
Visiem kursantiem garantēju atļaujas

A. MASINGS
100 High Park Ave
Tel. RO 7-7944, Toronto

MONTREALA
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā
Tel. WE 5543

ADRESES MAIŅA
A. FLAUMS
pulksteņu, zelta un sudrablietu veikals — darbnīca
Darba laiks no 8.30-6 vak., sestdienās no 8.30-3
AR 1. JŪNIJU ATRODAS
88 RICHMOND ST. WEST
TORONTO, EM 8-5790

Dr. JĀNIS REKAI — ķirurgs un dzemdību palīdzība
Dr. PAULS REKAI — iekšķigās slimības un Rentgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395
Iepr. telef. pieteikšanās

ZOBĀRSTE
ŅINA ČERNAVSKIS, Dr. med. dent. D.D.S.
pieņem pirmdien un trešdien no 2-9 vakarā, otrdien un piektdien no 9-5 vakarā
660 Broadview Ave, Toronto, tel. RI 4643

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās RO 2-6324

Dr. SILVIJA UŽANS
BĒRNU, IEKŠĶIGĀS UN ĀDAS SLIMĪBAS
pieņem no plkst. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Dr. ANNA LAUKS
86 BLOOR ST., WEST. TORONTO
Physicians un Surgeons Building, ieeja no sāniem, istaba 614, Pirmdienās, trešdienās un sestdienās no pl. 10-12 rītā, pārējās dienās no pl. 6-8 vakarā.
Tel. kabinetā WA 2-8855, mājās RO 7-6349

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6708
Toronto

Dr. med.
K. ZYMANTIENE
Ārste ķirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1-4 un 5-8 un pēc vienošanās. OL 6851
Runā latviski un vāciski

LĪGO, LĪGO! Līgo vakars

AR APLĪGOŠANU, DARVAS MUCU, UGUŅOŠANU UN DEJU
SESTDIEN, 18. JŪNIJĀ BRIDŽMAŅA FARMĀ PIE BRANTES UPES.
SĀKUMS PLKST. 5 VAKARĀ. IEEJA $1.00. RĪKO DV UN HLB.

BRĪMĀKSLINIECES MARTAS TŪTERES
KLAVIERU STUDIJAS

AUDZĒKŅU VAKARS

Svētdien, š. g. 19. jūnijā, plkst. 6.00 vakarā (precīzi), Trīsvienības baznīcā, 621 Sherbourne St., Toronto.

Programmā: J. VĪTOLS, V. DĀRZIŅŠ, BACHS, HAIDNS, MOCARTS, ŠŪBERTS, ŠOPĒNS, GRĪGS, u. c.

BALTIEŠU FUTBOLA TURNĪRS

„FRED HAMILTON" laukumā (Shaw — College stūrī) Toronto sestdien, 18. jūnijā, plkst. 5 pēcp.

LATVIJA - LIETUVA - IGAUNIJA
(Kanadā)

LĪGO! LĪGO!
GRANDIOZU BRĪVDABAS

JĀŅU BALLI

rīko Kičeneras — Vaterlo latviešu biedrība 1955. gada 24. jūnijā (piektdien), plkst. 8 vakarā gleznainajā Bambergas mūzikas parkā — YOUNGSTOWN PICNIC — GROUND'S.

15 jūdžu no Kičeneras, ar Jāņuguni, līgo dziesmām un vainagiem. Bufetē dažādi stipri un vāji dzērieni. Miesas stiprināšanai — desiņas ar kāpostiem un kliņģeriem. Loterijā — oriģināls Jāņu pārsteigums. Deja pie populārās — MERRY FIVE kapellas uz brīvdabas dejas grīdas, lietus gadījumā — paviljonā. Ērta apmešanās pie galdiņiem un lieliskas auto novietošanas iespējas (apm. 500 mašīnām). Lētas kabīnes miera mīļotājiem, tās būs pieejamas atbraucējiem ar ģimenēm; arī zvejas iespējas krāšņajā ezerā.

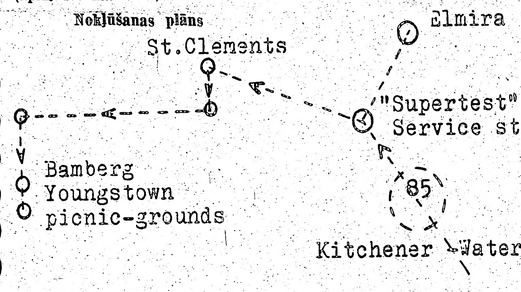

Jāņu bērnus no visiem novadiem laipni sagaidīs

RĪKOTĀJI

Beigas plkst. 3 rītā

Ieeja $1.00

SESTDIEN, Š. G. 25. JŪNIJĀ SATIKSIMIES
LĪGO SVĒTKOS SAULAINĒ

Līgošanu un aplīgošanu ievadīs daudzi Dainas un vīru koŗa Viesturs dziedātāji.

D E J A

Spēlēs Toronto pūtēju orķestris
Ieejas maksa $1.00 no personas. Minētajā dienā sarīkojuma vieta ir visa Saulaines territorija.
Visi mīļi aicināti SAULAINES PĀRVALDE

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave Toronto, tel. OX 4-0464
Danforth—Woodbine, 2. stāvā

JĀŅU SIERU
PIEDĀVĀ
PAVASARA MAIZNĪCĀ,
398 Queen St., E.,
Toronto, tel. EM 4-4993

MEKLĒJU DARBU
ESMU 29. G. VECS,
birojā, noliktavā vai citā darbā. Darba sagādātājam atlīdzība.
B. Kubels, 31 Withrow Ave,
GE 4594, Toronto

LATVJU MEITENES!

Esmu ASV dzimis latvietis un dzīvoju Ņujorkas štātā, vidējos gados, ar nodrošinātu stāvokli, dzīves priecīgs, bet ļoti vientuļš, kādēļ meklēju sev dzīves draugu, vec. no 18—25 g. Nopietni domātas vēstules lūdzu rakstīt šīs avīzes kant.

ALFREDAM.

Vēlama arī ģimetne, kuŗa uz vēlēšanos tiks sūtīta atpakaļ.

Lūdzu, ja iespējams, atbildēt angliski.

IZĪRĒJAMS 4½ istabu pagraba dzīvoklis — dzīvokļu mājā. Nav iebildumu pret bērniem. Garāža. Brīvs ar 1. jūliju. KE 5177, Toronto. (375)

IZĪRĒJAMS lēts nemēbelēts 3 ist. dzīvoklis, vēlams ģimenei ar bērniem, kas runā latviski. OX 1-7618, Toronto.

LANSDOWNE — ST. CLAIR rajonā izīrējamas 2 istabas un virtuve, nemēbelētas vai daļēji mēbelētas. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā LO 1815, Toronto. (356)

LĒTI izīrējamas 2 nemēbelētas istabas un virtuve ar gāzes plīti pilsētas centrā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā tel. EM 6-0101, Toronto.

IZĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas austrumu rajonā. Zvanīt tel. OX 9-6690, Toronto. (372)

IZĪRĒJAMS 2 istabu nemēbelēts dzīvoklis 2. stāvā par $50.00 mēnesī. Parkošanas iespējas. 4 Humberhill Ave (pie Dundas West), tel. RO 6-1314, Toronto. (379)

IZĪRĒJAMA mēbelēta vai nemēbelēta istaba Sunnyside raj. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā ME 5193, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba 46 Lynd Ave, High Park rajonā. Tel. LL 1470, Toronto, zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. (378)

IZĪRĒJAMA istaba ielas pusē ar vai bez pansijas. Zvanīt HA 1349, Toronto. (377)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam-cei Bloor — Sherbourne rajonā. Tel. WA 4-7516, Toronto. (380)

IZĪRĒJAMA saulaina mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu 2 vai vienai personai. Zvanīt WA 2-6354, Toronto. (376)

BĪČA rajonā izīrējama istaba un virtuve ar vai bez mēbelēm. Zvanīt OX 4-1334, Toronto. (359)

IZĪRĒJAMA labi mēbelēta liela istaba apakšstāvā ar vārīšanas iespējām un ledus skapja lietošanu. Tel. RO 7-7646, Toronto. (310)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)

Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS us Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury

Lūdz zvanīt OL 1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

SKAŅU STUDIJAS

DAINA

JAUNĀS SKAŅU PLATES:

1) BORISS PIEKALNĪTIS (bass)
Mana kokle — J. VITOLS. Imantas dziesma — A. KALNIŅŠ. Sapņu zeme — B. SKULTE. Dainu zeme — B. SKULTE. Esam lielkēniņa dēli — J. KALNIŅA
Pie klavierēm A. BĒRZKALNS

2) VALDEMĀRS SALNA (tenors)
ATMIŅAS — Angļu valsis, trio pavadījumā. VĒLREIZ — tango, trio pavadījumā.

VĒL KRĀJUMĀ

3) KALVIS — vīru dubultkvarteta 5 dziesmas.
4) DIŽDANCIS — sieviešu kvarteta 6 tautas deju dziesmas.
5) DAINA — jauktā koŗa, diriģ. E. Freimane, 9 dziesmas.

Pirmās 4 ir mazās 45 RPM plates, to cena $2.00. Piektās plates cena Kanadā $5.00

Speciālas programmas mājai, skolai un sarīkojumiem uz pasūt. — mīkstajās skaņu platēs!

Pieprasiet savās grāmatnīcās vai tieši
ŠKAŅU STUDIJĀ DAINA,
2719 W. Evergreen Ave., Chicago 22, Ill. U.S.A.

LATVIEŠU PUĶU SALONS

CALLA

727 Danforth Ave, pie Pape,
tel. HA 9911, Toronto

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem. Bagātīgā izvēlē griezti ziedi. Podu puķes Zalumi un tropiskie stādi Tautiski izstrādājumi Keramika

Pasūtiniet nekavējoties, mēs piegādājam mājās

JŪSU PĀRDOMU BRĪŽIEM...

Z. Mauriņas grāmata CILVĒCES SARGI

Esejas par pasaules literatūru

Grāmata aptver esejas par amerikāņu, ķīniešu, franču, latviešu, vācu u. c. literatūras un gara dzīvi

Ļoti glīta apdare, māksl. ED. DZEŅA vāka zīmējums. Cena $3.50

Ortegas-Y-Gasset MEDITĀCIJA PAR MĪLESTĪBU, izmeklētas esejas. Cena $3.35

LATVIEŠU TRIMDAS DESMIT GADI
Dr. H. Tichovska redakcijā

„Šī grāmata apgaismo mūsu gaitas un centienus plašākā perspektīvā un var dažam rādīt arī tālākos ceļus." Jānis Andrups

Ceļa Zīmēs 23. n-rā. Cena $4.30

K. RAUDIVES jaunākais romāns
NEREDZAMĀ GAISMA, cena $3.90
J. Klīdzēja stāsti — VIŅI UN VIŅAS
Cena $3.35, broš. $2.65

Z. Mauriņas esejas PILSĒTAS UN CILVĒKI
Cena $3.45, broš. $2.75

DABUJAMAS
DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Izsūtām arī pa pastu

KELLY & KRAAG REALTOR
1540 Eglinton Ave., West, Toronto

Sniedz informāciju māju pirkšanas un pārdošanas gadījumos katrā laikā. Labs obligāciju (morgage) izkārtojums.
Aizdevumu sagāde par 3% gadā.

GADĪJUMA PIRKUMS:

MENOR — MT. PLEASANT rajonā atsevišķa dubultķieģeļu 6 istabu māja, ejlas apkure garāža un skaists dārzs. Prasītā cena $15.600.00

Zvanīt ALDONAI SPROĢIS
Darbā RU 1-1464, mājās HU 9-4325, Toronto

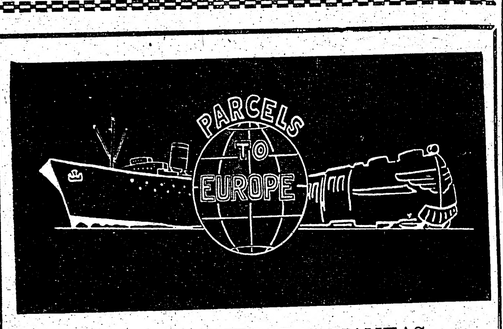

JAUNAS UN LIETOTAS MANTAS
uz visām AUSTRUMEIROPAS zemēm.
Pārsūtīšana un muita samaksājama šeit

JANIQUE TRADING CO

Galvenais birojs:
835 Queen St. W., Toronto, Ont., EM 4-4025

Firmas nodaļas:
Londonā (Anglijā)
Winnipeg, Man., 677 Main St., tel. 927-695
St. Catharines, Ont., 78 Geneva St., tel. 5-7480
Hamilton, Ont., 652A Barton St., E., tel. LI 5-0264
Edmonton, Alta, 10649 — 97th St., tel. 2-3889
Buffalo, N.Y., U.S.A., 1162 Broadway, tel. FI 1272
un citās pilsētās.

BAZNĪCAS ZIŅAS

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

Aizvesto piemiņu atzīmēsim ar dievkalpojumu un dievgaldu svētdien, 19. jūnijā; tad atcerēsimies arī padomju okupācijas 15 gadus. Plkst. 5.30 kopīgs Baltijas tautu kts Town Hall.

Aizvesto piemiņas dievkalpojums ar sv. vakarēdienu svētdien, 19. jūnijā, plkst. 3 pp. Betlemes baznīcā. Spredikos archibīskapa vietn. prāv. J. Kullītis, piedalīsies māc. R. Zariņš, būs soliste.

Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā aizvesto piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 19. jūnijā, pl. 2 dienā. Māc. F. Treuss.

Pēdējā pēcpusdiena Betlemes baznīcā ar dievkalpojumu svētdien, 26. jūnijā, plkst. 3 pp. Māc. R. Zariņš. Jūlijā un augustā dievkalpojumi katru svētdienu sāksies jau plkst. 11.15 rītā.

CIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet jūlija, augusta un septembŗa mēnešos — ik pārnedēļas.

19. jūnijā draudzes izbraukums uz Neperville. Dievkalpojums draudzes baznīcā parastā laikā, māc. J. Strautnieks.

26. jūnijā dievkalpojums, māc. J. Strautnieks.

Jauniešu iesvētē būs 3. jūlijā; iesvētes mācību sākums 20. jūnijā — draudzes mājā.

Māc. Pāvils Kirsons Meivūdā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Svētdien, 26. jūnijā, plkst. 6.30 vak. Jāņu dienas dievkalpojums.

Piektdien, 1. jūlijā, plkst. 7 vakarā latviešu skolas izlaiduma akts baznīcas apakštelpās, 560 May St. Ft. William.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London. Ont.).

Vellandē, 19. jūnijā, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

St. Katarīnās, 19. jūnijā, pl. 3 pp. Kristus bazn. Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

Londonā, 26. jūnijā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Londonā iesvētes mācības sākums 27. jūnijā, pl. 7 vak., 659 Piccadilly ielā, mācītāja mājā.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.)

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Pāvila ev.-lut. baznīcā.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st. tel. WA 4-1563).

Svētdien, 19. jūnijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 26. jūnijā, pl. 11 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

19. jūnijā, plkst. 4 pp dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Lūsis.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. E. Caune, 11506 109 Ave, Edmonton, Alta, tel. 25081.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā, — 10759 — 96 ielā

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

26. jūnijā plkst. 5pp. Varoņu piemiņas dienas dievkalpojums.

Māc. R. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver. B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

19. jūnijā dievkalpojums pl. 3 pp.

26. jūnijā dievkalp. plkst. 3 pp.

Māc. Ed. Ķergis, 158 Bancroft Kirklandielkā, svētdien, 19. jūnijā, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Bērniem mācības sestdien, pl. 14.

Virdžīnijtaunā, svētdien, 19. jūnijā, pl. 14 anglikāņu baznīcā dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Bērniem mācības plkst. 12.

Norandā, svētdien, 19. jūnijā, pl. 17 United baznīcā dievkalpojums Aizvesto piemiņai.

Timminsā, svētdien, 26. jūnijā, pl. 15 lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

26. jūnijā, plkst. 1.30 pp. dievkalpojums.

Otavā sv. Pāvila baznīcā, — 210 Wilbrod St.

18. jūnijā, plkst. 7 vak. dievkalpojums.

Kornvallā — Anglikāņu baznīcā, 1st. un Morobo St. stūrī.

17. jūnijā (piektdien), plkst. 7.30 vak., dievkalpojums.

Māc. F.Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

Svētdien, 26. jūnijā, plkst. 2 pp. dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā, People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1.4218.

Intelligent man - between 25 and 40 years of age,

wanted immediately to solicit advertising from major Canadian companies in Toronto and Ontario for a group of foreign language weeklies. Excellent knowledge of English, both spoken and written, including ability to handle correspondence, essential. Knowledge of other languages an asset. Higher education in economics or commerce, Canadian or European will be helpful. Must enjoy top-level selling, possess energy, drive and initiative and own late model car. This is an exellent opportunity offering permanent position, good starting salary, expense account and commission. Application giving education, experience, age, full particulars, in writing only, to

NEW CANADIAN PRESS,
73 Adelaide St., West, Toronto 1, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONEŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀČI, 191 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-3969

TORONTO LATVIEŠU STUDENTU KOPAS SARĪKOJUMS

KONGRESA BALLE

LSCS 15. latviešu studentu vispasaules kongresa laikā Columbus zālē Toronto š. g. 2. jūlijā, plkst. 20. Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus un Calla puķu veikalos; galdiņi pieteicami pa tel. OX 9-3873. TORONTO LATVIEŠU STUDENTU KOPA

TORONTO LATVIEŠU **JĀŅU BALLE**

(JĀŅU DIENĀ)

PALACE PIER TELPĀS

ONTARIO EZERA KRASTĀ, 1 LAKESHORE RD. PIEKTDIEN, 24. JŪNIJĀ, PLKST. 8.30 VAKARĀ, TORONTO

Programmā piedalās: DAINAS KORIS diriģentes E. FREIMANES vadībā un TLB DIŽDANCIS F. AIGARA vadībā.

● SPĒLĒS 12 VĪRU ORĶESTRIS ●

Bezmaksas galdiņi ierašanās kārtībā ● Laipna apkalpošana ● Dažādi atspirdzinoši dzērieni

Ērta auto novietošana ● Ieejas maksa: dāmām $1.50, kungiem $2.00

Visus laipni ielūdz DV, TLB, TLSpK

TOREIZ DIVAS VARAS RIETUMVĀCIJĀ

KURZEMĒ GŪSTĀ KRĪT 180.000 KARAVĪRU, TO STARPĀ 15.000 LATVIEŠU

X

Vācijā bija radies interesants stāvoklis, tā nu bija kapitulējusi, bet daudzos novados vēl ilgas dienas bruņoti vācu žandarmi rūpējās par kārtību un satiksmi, instruējot bruņotos rietumsabiedrotos. Daudzās vietās, kamēr stāvoklis pamazām izkristallizējās, bija divi varas: vācu un abiedroto komandanti. Dēnica valdība Flensburgā, no kuras kabineta sastāva atzīmējams Krosigks, kā Vācijas ārlietu un finanču ministrs, Spērs, kā Saimniecības ministrs, Bake — pārtikas ministrs, Stikrāts — iekšlietu ministrs, Seldte — darba ministrs un Dorpmillers — satiksmes ministrs, sevi ieskatīja par vācu tautas leģālu pārstāvi, ko klusu ciešot akceptēja arī sabiedrotie, šajā pārejas laikmetā nepaceļot jautājumu, kur Dēnica valdība ieguvusi savas pilnvaras "valdīt". Dēnicam bija divi ieceres: vai nu palikt valsts galvas amatā tik ilgi, kamēr vācu tautai būs iespēja izraudzīt sev jaunu valdību, vai kamēr sabiedroto okupācijas spēks viņu "ar varu atceļ" no amata, ko viņš uzņēmās kā Vācijas valsts prezidents uz Hitlera rīkojuma pamata. Tā kā sabiedrotie pēc kapitulācijas akta nebija viņu nedz atcēluši, nedz viņa vietā izraudzījuši kādu citu, Dēnics ieskatīja sevi par pilntiesīgu valsts galvu, kura valdības uzdevumā bija vispirms novērst chaosu un bada rēgu zemē. Dēnica militārie līdzstrādnieki ar ģen. Jodlu priekšgalā Flensburgā neapnicīgi sēja vēl arvienu cerību, ka tūlīt, tūlīt rietumnieku un padomju spēku starpā izcelsies konflikti.

OSTLANDES MINISTRS ROZENBERGS IEBĒG FLENSBURGAS SLIMNĪCĀ

Pēdējās Hitlera valdības augstmaņi bija Flensburgā no redzes aploka jau nozuduši. Fon Ribentrops kaut kur slēpās Hamburgā, baltvācietis Rozenbergs, bēdīgi slavenais "Ostlandes ministrs", sev patvērumu rada kādā Flensburgas slimnīcā, „pārējas laikmetā" kļūdams tur par slimnieku (1946. g. 30 septembrī arī viņu pakāra kā kara noziedznieku), Himlers, kuŗu Dēnics 6. maijā oficiāli bija atcēlis no visiem amatiem pēc tam, kad nesekmīgi bija centies visus pārliecināt, ka vēlākais augustā sāksies rietumnieku un padomju bruņots konflikts, pazuda tautā, kaut gan Dēnica stābā visi mēģināja viņu pierunāt labprātīgi, ar cieņu un godu, nodot sevi feldmaršalam Montgomerijam (Kad Himleru pēdīgi notvēra slapstoties, viņš noindējās).

KRIEVI KURZEMĒ SAVĀC 180.000 GUSTEKŅU

Kurzemē šajā 9. maija dienā krievi sāk izrīkot savu gūstekņu masu. Vācu avoti min, ka krievu jauno vergu loms bijis 180.000 vīru, ieskaitot latviešu 19 divīziju un krievu bij. vlasoviešu daļas jeb ROA. Pēc mūsu ģenerālinspektora stāba ziņām Kursā palika 15.000 latviešu cīnītāju: 5000 —19. divīzijā, 3500 būvbataljonos, 3000 pulkv. ltn. Rusmaņa grupā, 500 gaisa izpalīgos, 1000 policijas bataljonos, tad vēl latviešu papildinājumu pulks, ap 200 vīru kādā slēgtā "Meža kaķu" vienībā un 400 SD un trauksmes komandā.

Gūstekņu savākšanas centros pirmais krievu darbs bija atdalīt virsniekus no karavīriem, tāpat atsevišķi tika atdalīti krievu palīgdienesta piederīgie un latvieši, par cik pēdējie vēl nebija paspējuši paslēpties vai aizbēgt. Gūstekņu savāktuvēs krievu politruki izdalīja skrejlapas, kuŗās vāciem solīja godpilnu apiešanos un pietiekamu uzturu. No savāktuvēm sākās gūstekņu gājieni uz lielākajām gūstekņu nometnēm, ceļā pārdzīvojot solīto "godpilno apiešanos", kad katra pretimnākošā krievu vienība gūstekņiem nolaupīja to, ko iepriekšējie vēl bija atstājuši...

Krievi jau bija vācu komandantūrā Liepājā, viņu pārstāvji iebrauca arī vācu galvenā stābā Pelčos. Virspavēlnieka vietnieks ģen. Fērčs bija iedomājies uzvarētājus cienīgi uzņemt, sarīkojot zivju pārlūka namiņā, blakus pilij, jaukajā pilsparkā brokastis. Bet krievi arī te uzspieda savu "modi": kājās stāvēdami, cepurēm galvā, viņi parasti paķēra no smalki klātā galda šo un to uzkodām, bet kad pirmais izsalkums bija apmierināts, tad vienkārši nobīdīja ar roku visas trauku servīzes, glāžu kollekcijas un galda dekorācijas sānis un asā tonī uzsāka viesmīļīgo nama tēvu — vācu komandieru pratināšanu. Vēl šodien un rītdien vācu stāba locekļi Pelčos baudīja personisko brīvību, bet tad arī viņus internēja un 12. maija rītā bez ceremonijām aizveda uz Sloku, kur NKVD nometnēs jau iepriekš atradās no Kurzemes gūstekņu nometnēm atlasītie vācu virsnieki.

Nobeigumā — Dēnica valdību apcietina.

APKĀRT ZEMES LODEI

● Jaunajai Rietumvācijas armijai paredzēti 2000 ārsti un 300 teologi 150 luterāņiem un 150 katoļiem. Interesanti atzīmēt, ka vācu studentu korporācijas (buršenšaftes) savā šī pavasara lielajā sanāksmē nolēmušas atbalstīt jauno armiju un cīnīties pret „memmes dēliņiem", kuŗi no kara klausības mēģinātu izvairīties.

● Pēc 15 gadu pārtraukuma Rietumvācijā sinī vasarā atjauno autoceļu būvi. Piecu gadu laikā paredzēts izbūvēt 590 km. Līdz Otrajam pasaules karam Vācijā bija izbūvēts 3.900 km. autoceļu.

● Turpat divas rotas „tautas policistu" — 305 karavīri un 19 virsnieki — maija mēnesī atbēguši uz Rietumberlīni. Aprīļa mēnesī no Austrumvācijas bija atbēguši „tikai" 258 „tautas policisti". Neskatoties uz iesaukšanas draudiem Rietumvācijas armijā, maija mēnesī uz Rietumvāciju atbēguši vairāk kā 2000 jaunieši, kuŗiem draudējusi „brīvprātīga" iestāšanās pirmajā vācu demokratisko zemnieku un strādnieku armijā."

● Ēģiptes finansu ministrija Kairo bijusi spiesta izsaukt čūsku dīdītājus, lai sagūstītu trīs ap 15 pēdu gaŗas čūskas, kas bija ierīkojušas sev mājokli aiz 50 gadu vecām dokumentu kaudzēm.

● Kā ziņo no Vatikāna, tad pāvests un viņa padome, smagu grēku dēļ no katoļu baznīcas rīkojas izslēgt Arģentīnas prezidentu Pēronu.

Arģentīnas prezidents Žuans Porons atcēlis 1936. gadā izdoto aizliegumu par prieka mājām un uzdevis pašvaldībām izsniegt tām licences. Buenosairesas pilsētas dome nule apstiprinājusi 6.5 milj. dol. būvmetu oficiālām prieka namam, kas sastāvēs no 32 klasiskā stila namiņiem ar pīlāriem un kolonādēm. Tos izdos vairāksolīšanā uzņēmējiem. Katrā namiņā drīkstēs „nodarbināt" ne vairāk kā 16 darbinieces, kuŗām visām jābūt ar labu uzvešanos, ar minimālo vecumu 22 gadi. Apmeklētājus, jaunākus par 18 gadiem, pie viņām nepielaidīs. Ikvienai „darbiniecei" būs tiesības noraidīt mīlnieku, kuŗš viņai nepatīk.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

TUVOJAS 4. LIELĀ NOMETNE LIELUPE LŪGUMS ZIEDOT BALVAS SACENSĪBĀM

Tuvojas gaidu un skautu lielā nometne. Šoreiz tā jau 4. Kanadā, domāta arī pēdējās 4. lielās Lielupes nometnes Latvijā atcerei. Ir sagadīšanās, kā arī šī notiks pie Lielupes (Grand River) „latviešu apriņķī," B. Lūša lauku īpašumā, R. R. 2 Grand Valley, Ont., no 25. jūnija līdz 3. jūlijam.

Nepacietīgi un ar skubu nometnei gatavojas gaidas, skauti un vadītāji. Tiek gādāts inventārs, gatavoti nodarbību plāni un veikti priekšdarbi uz vietas.

Tāpat kā citiem gadiem, ir paredzētas sacensības starp kopiem un saimēm visas nometnes mērogā. Tā kā lielās nometnes sacensībās tiek novērtēts aizvadītā gadā sasniegtais, griežamies pie latviešu sabiedrības ar lūgumu atbalstīt mūsu jaunatnes darbu gaidu un skautu organizācijās un nākt talkā, iespējamības robežās ziedojot balvu, vai līdzekļus balvu iegādei.

Ziedojumus lūdzam sūtīt vad. A. Martinsonei, 71 Beaty Ave, Toronto, līdz 25. jūnijam.

Laipni lūdzam apciemot mūsu nometni sekojošos viesu laikos: sestdien, 2. jūlijā, plkst. 22.00 — lielais ugunskurs un svētdien, 3. jūlijā, visu dienu — dievkalpojums, parāde un nometnes slēgšana.

Vad. A. Martinsone, Jendas gaidu priekšniece
Vad. J. Treimanis, Jendas skautu priekšnieks.

ADRESES MAIŅA

Jendas skautu priekšnieka vad. J. Treimaņa jaunā adrese:
5. Laurier Ave., Toronto, Tel. WA 1-0441.

MAZSKAUTI SACENŠAS SIDRABENĒ

Svētdien, 12. jūnijā Sidrabenē notika latviešu mazskautu diena, piedaloties Hamiltonas 39., Aiviekstes mazskautu, Toronto Rīgas 72. un Toronto Tērvetes 19. mazskautu pulciņam, pavisam bija 31 mazskauts un 6 vadītāji.

Mazskautu nodarbības vadīja vad. Andrejs Brūmelis, un tanīs sacensību veidā ietelpa dziesmas, rotaļas gājieni, uguns iekuršana, desu un kartupeļu cepšana. Starp citu mazskautiem bija jāsaskaita, cik Sidrabenē bērzu un jāsalasa sērkociņu kastē iespējami daudz dažādu priekšmetu, gan dzīvu, gan nedzīvu. Bija tādi, kam sērkociņu kastē bija 50 dažādu priekšmetu, turklāt kastīte vēl nebija pilna. Sacensībā ar nelielu punktu starpību uzvarēja Hamiltonas 39. Aiviekstes mazskautu pulciņš, sasniedzot 43½ punktus.

Vadītāji ar aizvadīto mazskautu dienu ir ļoti apmierināti un atzīst, ka mazskautu stāja, salīdzinājumā ar pagājušo gadu, ir daudz labāka. Mazskauti, kas Sidrabenē ieradās no rīta, atgriezās mājās vakarā pēc plkst. 6.

VILIS LĀCIS MASKAVĀ PIEŅEM...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Taču laikraksts saka, „tas ir režīms, kuŗš joprojām savu varu uztur ar terrora un vergu nometņu palīdzību, kuŗš veselu rindu agrāk brīvu tautu tur savā bruņotā varā, kuŗš vēl brīvajā pasaulē gatavo ceļu savas tirannijas izplešanai tālāk. Un mūsu zemes pārstāvji tagad apsveic tās tautas nodevēju un kūdītāju pret Zviedriju, ar kuŗu mums bija sirsnīga draudzība, pret kuŗu jūtam simpatijas, bet kas šobrīd atrodas krievu varā." „Ja šī satikšanās nav pazemojoša," jautā laikraksts, „tad grūti saprast, kas vispār var būt pazemojošs!" Salīdzinājumam DN liek atcerēties Hitlera režīma laikus un jautā: „Vai tas būtu tik dabiski, ja zviedru parlamentārieši būtu braukuši apciemojumā uz Dāniju vai Norvēģiju, kad tur valdīja Hitlera okupācijas vara un kad šo okupantu vārdā zviedrus apsveiktu okupantu uniformās ģērbušies laudis?" Un, beidzot, vai ar tulka palīdzību apmainīti pāris ārējās pieklājības vārdi var ko dot, lai krievi labāk pazītu Zviedriju un viņas centienus? „Ceļojumam nebūs ne vismazākā iespaida uz Krievijas un Zviedrijas attieksmēm," saka laikraksts.

Bet līdz galam skaidri DN runā 2. jūnija numurā: „Šis vīrs (Vilis Lācis) savu augsto stāvokli sasniedzis ar savas zemes nodevību un sistēmatisku nelietību. 1940. gada jūlijā viņš līka priekšā Latvijas iekļaušanu Padomju Savienībā, viņš dzīvi Zviedrijā raksturojis kā nožēlojamu, salīdzinot ar Krieviju, viņš ir apgalvojis, ka zviedru iestādes Baltijas bēgļiem liedz atgriezties. Šis Lācis — savas tautas nodevējs un kūdītājs pret Zviedriju, savā apsveikšanas runā teicis, ka apmeklējums stiprinās draudzīgās attiecības starp Zviedriju un Krieviju. Un zviedru delegācijas vadītājs, riksdāga priekšsēdis Gustavs Nilsons, pateicās un izteica prieku par apmeklējumu. Tas ir šī pazemojošā apmeklējuma īsti cienīgs ievadījums! Pie tam jāzina, ka braucēji nav zviedru komūnisti, bet tie ir četru demokratisko partiju pārstāvji, tādi vīri, kā prof. Herlics, Āksels Strands un tautas partijas Ulsons. Šiem vīriem nu 14 dienas būs jāsatiekas ar cilvēkiem, kuŗus viņiem vajadzētu nicināt un no tiem novērsties."

Šī asā un skaidrā reaģēšana rāda, ka Maskavai nav izdevies pilnīgi panākt to reklāmu savam režīmam, ko tā ar zviedru apmeklējumu cerēja. Bet katrā ziņā Maskava darīs visu, lai savu cenu izsistu arī no šāda ceļojuma, kuŗa jēgu Zviedrijā neviens īsti neizprot un braucēju gatavību uz Maskavu doties izskaidro ar ziņkārību un personiskās reklāmas kāri, lai par viņiem tiktu runāts un lai ap viņiem savītos sava veida „mistika," kas politikā dažkārt ir diezgan izdevīga lieta.

Ja diplomātiem dažkārt gribot negribot jābrauc arī tur, kurp sirds nevelk, tad parlamentāriešiem tādas nepieciešamības nav, un arī šoreiz neviens nevarēja zviedru parlamenta locekļus spiest uz Maskavu nebraukt. Tādēļ DN, neslēpdams pārmetumus braucējiem, nobeidz savus spriedumus ar braucēju atklātu kauninašanu, ka viņi ziņkārību un reklāmu vai arī kādus nenoteiktus taktiskus aprēķinus stādījuši augstāk par apziņu, ka ar šādu braucienu „viņi ir sevi pazemojuši un savai zemei sagādājuši kaunu."

Delegācijai mājās pārbraucot, laikrakstu polemikas, droši vien, sāksies ar jaunu sparu, un tas nepaliks bez sava iespaida uz zviedru tautu, kuŗas interese par pasaules politikas notikumiem, diemžēl, ir pārāk niecīga. Vai šāds visai ass notikums šo interesi padarīs akūtāku?

A. V.

SPORTS

KANADAS BALTIEŠU MEISTARSACĪKSTES FUTBOLĀ notiks sestdien, 18. jūnijā, plkst. 17.00 FRED HAMILTON laukumā Shaw ielā (starp College un Dundas). Sacensībās piedalās igauņu, latviešu un lietuviešu izlases vienības, katrai vienībai sacenšoties ar katru.

Šogad pirmoreiz baltiešu futbola turnīrs notiks tādā veidā, kā tas notika pie mums dzimtenē, tikai ar to starpību, ka tas norisināsies vienā dienā (jo tas šejienes apstākļos laukuma trūkuma dēļ citādi nav iespējams).

Katrs spēlēs ar katru 2 reiz 30 minūtes. Spēles notiks jaunpārbūvētā „Fred Hamilton" laukumā Shaw ielā. Špriežot pēc līdzšinējām triju tautību šīgada komandu savstarpējām spēlēm (igauņi — lietuvieši 0:3, igauņi — latvieši 3:3, lietuvieši — latvieši 1:2), izredzes visiem vienādas, tā ka uzvarētāju iepriekš grūti noteikt.

Latviešu sastāvs: Jākobsons, Rāva, Sudmals, Alksnis, Sproģis, Ģilmis. Litaunieks, Lukovskis, Blaubergs, Cīrulis, Bušs, Balcers, Hercbergs, Kudraševs, Kajaks, Muskats.

GALDA TENISISTI ATJAUNO TREŅIŅUS

Tuvākā laikā Latviešu YMCA's galda tenisisti atjaunos kārtējos treniņus, nozares vadību uzņemoties A. Eglītim. Visi Latviešu Y galda tenisisti, kas vēlas tanīs piedalīties, lūgti pieteikties pie nozares vadītāja, 26 Tichester Rd., Apt. 406., tel. LL-0993.

TORONTO DV BASKETBOLISTI SVIN DIVU GADU JUBILEJU, ICINA DV CEĻOJOŠO VAIROGU UN PĀRSPĒJ DETROITAS DV

11. jūnijā Toronto viesojās bij. Kanadas latviešu izlases spēlētāja Jāņa Richtera vadītais Detroitas DV basketbola piecnieks, piedaloties Toronto DV sporta kluba 2 gadu pastāvēšanas jubilejas un Daugavas Vanagu dāvātā ceļojošā vairoga izcīņas turnīrā.

Turnīra ievadījuma spēlē Detroitas DV pretinieki bija Toronto LSK, kas no pirmās līdz pēdējai spēles minūtei viesiem sagādāja nopietnu pretestību, un uzvaru izšķira tikai detroitiešu nesalīdzināmi labākā iemetienu māka. Pēc vienlīdzīgas punktu augšanas pirmā puslaika sākumā detroitiešiem nedaudz izdevās atrauties puslaika beigās un panākt 36:26 vadību, šo spēles posmu beidzot. Apm. 10 punktu pārsvarā viesi turējās arī otrā puslaika lielāko daļu, kaut gan pēdējā ceturksnī TLSK ievērojami punktu atstarpi samazināja. Ar vairākiem veiksmīgiem metieniem pēdējās minūtēs detroitieši tomēr nodrošināja pārliecinošu un pelnītu 71:64 uzvaru.

Viesi, kuŗu vienībā visi tikai jaunās paaudzes spēlētāji, rādīja atzīstamu techniso gatavību un saspēli, kamēr TLSK, šķiet, spēlēja vienu no savām labākām spēlēm šajā sezonā.

Detroitas DV saspēles dirigētājs Jānis Richters, kas pats guva 6 punktus, izveidojis tiešām atzīstamu vienību un ar drošām cerībām var raudzīties nākotnē. Blakus Jānim detroitiešu rindās cīnījās arī jaunākais no četriem brāļiem Richteriem — Gunārs, savai vienībai gūstot 4 punktus. Veiksmīgākais viesu punktu guvējs bija Gunārs Vītoliņš — 27 p., kamēr pārējie punkti sadalījās šādi: G. Liepiņš 16, V. Vītoliņš 14, Madelāns 13 un Kalējs 0.

TLSK: Ploriņš 24, Krūmiņš 10, Freibergs 10, Kazaks 8, Simsons 4, Skujiņš 4, Petmanis 2, Masītis 2, Circenis un Pērkons.

Pēdējo, jau gados pavecajam sastāvam, vērtīgs papildinājums aug J. Petmaņa personā.

Sekojošā cīņā satikās Kanadas latviešu meistarvienība — Toronto DV ar Hamiltonas Spartu.

Jau no pirmās minūtes izpaudās noteikts DV pārākums, kas vienmēr turpinājās pieaugt. Sparta nedaudz atguvās tikai pirmā puslaika beigās, ko DV beidza savā labā ar 40:36, bet otrā puslaikā punktu starpību atkal ievērojami paaugstināja, visu cīņu beidzot 85:63 savā labā. Hamiltoniešu piecniekā iztrūka pēdējā laikā strauji progresējušais Lakševics un niagarietis Strautnieks, kas ievērojami iespaidoja Spartas sniegumu.

DV punktus guva — A. Richters 34, Timbers 17, Litaunieks 15, Miezītis 10, Spricenieks 4, Ozoliņš 3, Ārgalis 2.

Pēc neliela pārtraukuma Spartai bija jādodas otrā cīņā, jo sekojošā spēlē satikās abu pirmo sacensību zaudētāji. Spēli Sparta sāka apņēmīgi un jau drīz vien panāca ievērojamu 24:8 punktu pārsvaru. TLSK sniegums bija tālu no spēlē pret Detroitu redzētā. Nevienlīdzīga spēkošanās turpinājās visu pirmo puslaiku, ko Sparta beidza savā labā ar 32:19. Aina mainījās otrā puslaikā, un TLSK arvien noteiktāk sāka lielo punktu starpību samazināt, to izlīdzināja un nonāca spēles vadībā. Tā spēle, ar 55:49 uzvarot TLSK, beidzās ar pavisam negaidītu iznākumu.

Finālsacensība — Toronto un Detroitas DV piecnieku spēle bija turnīra labākā cīņa. Zinot detroitiešu spējas un panākumus ASV vidējo valstu meistarības priekšspēlēs, torontieši cīņu sāka visai uzmanīgi un ātri guva pirmos panākumus. Ātri pārnesot bumbu pretinieka laukuma pusē, mērķtiecīgi izmantojot Timbera gaŗo augumu un Andreja Richtera precīzos metienus, Toronto DV punktu pārākumu paturēja visu pirmo puslaiku, to beidzot ar 43:34. Detroitieši nevarēja atrast īstu saskaņu, kas tiem liedza sekmīgi pārspēt ciešo Toronto aizsardzību. Torontiešu noteiktais pārākums turpinājās arī otrā puslaikā, taču apzinoties noteikto pārsvaru, Toronto spēlē pavīdēja pa paviršības momentam (aizsardzībā). Tā detroitiešiem punktu starpību izdevās ievērojami samazināt. Otrā puslaika vidū piezīmju dēļ laukums bija jāatstāj detroitiešu Liepiņam, kas puslaika beigās iespaidoja visu sniegumu, un Toronto DV atkal turpināja punktu atstarpes paaugstināšanu, spēles beigās sasniedzot 78:62.

Uzvarētāju veiksmīgākais punktu vīrs šoreiz bija Litaunieks, kas ar patāliem metieniem un meistariskiem caurgājieniem ieguva 22 punktus. A. Richters 18, Timbers 16, Spricenieks 11, Ārgalis 5, Miezītis 4, Ozoliņš 2.

Detroitas DV — G. Vītoliņš 24, J. Richters 11, V. Vītoliņš 11, Madelans 8, Liepiņš 8, G Richters 2.

Izpalika ar interesi gaidītā TLSK — lietuviešu sacensība sievietēm, jo pēdējās spēli atteica.

Turnīra nobeigumā uzvarētājiem — Toronto DV ceļojošo vairogu, kuŗu DV izcīna jau otru gadu pēc kārtas, pasniedza DV KV priekšs. V. Mukts, sveicot uzvarētājus un viesus. Sportistus uzrunāja arī Latviešu sporta savienības Kanadā priekšsēdis V. Rozenbergs, izceļot DV sporta kluba basketbola (Kadiķis) un futbola (Grīnbergs) nozaŗu panākumus.

VAJADZĪGI STRĀDNIEKI UN MŪRNIEKI pastāvīgam darbam.
Zvanīt EZERAM HU 8-2216, Toronto

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604

ESIET MODERNI!

Pārslēdzieties uz gāzi! (Zemās cenas jau spēkā)

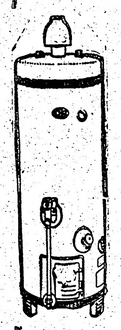

BRYANT
Red "D" ūdens sildītājs $129.00 ierīkots
Silta gaisa vai silta ūdens apsildīšana
60 mēnešu nomaksa
BEZ IEMAKSAS
36 mēnešu nomaksa

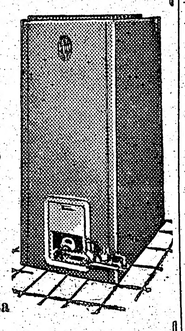

Ierīkošanu pārskata Consumer's Gas Co
24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir mūsu garantija
GARNEY & COMPANY
15 Barton Ave, ME 2554, Toronto

LĪGO SVĒTKI SIDRABENĒ SESTDIEN, 18. JŪNIJĀ

RAGU MŪZIKA ● ATSPIRDZINĀJUMI ● LĪGOŠANA PIE JĀŅUGUNS ● DEJAS SĀKAS PLKST. 8

NAKTSMĀJAS DABŪJAMAS JAUNCELTAJĀ SIDRABENES NAMĀ. PAREDZĒTI PĀRSTEIGUMI JĀŅU BĒRNIEM.

IEPRIEKŠ JĀPIETEICAS PIE P. BŪMAŅA, TEL. HU 1-1638, TORONTO UZ REDZĒŠANOS 18. JŪNIJA VAKARĀ! SIDRABENES PĀRVALDE